

Kultūras ministrija

**Pārskats
par romu līdzdalības veicināšanas pasākumiem 2021. un 2022.gadā**

Rīga, 2023

Satura rādītājs

Saīsinājumi:	3
I. Vispārīga informācija	4
1. Romu līdzdalības veicināšanas pasākumu īstenošana pašvaldībās	4
2. Valsts institūciju īstenotie romu līdzdalības veicināšanas pasākumi	5
3. Sadarbība ar romu kopienu un citām iesaistītajām pusēm	6
II Pielikumi	8
1.pielikums. Romu līdzdalības veicināšanas pasākumu īstenošana pašvaldībās	8
2.pielikums. Valsts institūciju un nacionāla līmeņa organizāciju īstenotie romu līdzdalības veicināšanas pasākumi	31

Saīsinājumi:

EK	Eiropas Komisija
EM	Ekonomikas ministrija
ESF	Eiropas Sociālais fonds
JSPA	Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra
IKVD	Izglītības kvalitātes valsts dienests
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KM	Kultūras ministrija
LCC	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”
LM	Labklājības ministrija
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskās organizācijas
PII	Profesionālās izglītības iestādes
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
RKC	Biedrība „Romu Kultūras centrs”
SIF	Sabiedrības integrācijas fonds
SPKC	Slimību profilakses un kontroles centrs
TB	Tiesībsarga birojs
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VISC	Valsts izglītības satura centrs
VM	Veselības ministrija
VZD	Valsts zemes dienests

I. Vispārīga informācija

Pārskats par romu līdzdalības veicināšanas pasākumiem 2021. un 2022.gadā (turpmāk – pārskats)¹ ir sagatavots, balstoties uz KM rīcībā esošo informāciju, kā arī līdzatbildīgo valsts institūciju – EM, IZM, LM, VM, NVA, SIF, Tiesībsarga biroja un pašvaldību (Aizkraukles, Augšdaugavas, Balvu, Bauskas, Cēsu, Dienvidkurzemes, Gulbenes, Jēkabpils, Jelgavas, Ķekavas, Krāslavas, Kuldīgas, Limbažu, Ludzas, Madonas, Mārupes, Ogres, Olaines, Preiļu, Rēzeknes, Ropažu, Salaspils, Saulkrastu, Siguldas, Smiltenes, Talsu, Tukuma un Valmieras novadu un Daugavpils, Jelgavas, Jūrmalas, Liepājas un Rīgas valstspilsētu) sniegto informāciju.

Saskaņā ar Eiropas Savienības 2021.gada 12.martā apstiprinātā Eiropas Padomes ieteikuma par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību (2021/C 93/01)² (turpmāk – Ieteikums) 1.pantā noteikto dalībvalstīm būtu jāpieņem valsts stratēģiskie satvari romu jautājumos plašākā sociālās iekļaušanas politikā, ar ko uzlabo romu stāvokli.

2022.gada 3.maijā Ministru kabinets apstiprināja Plānu romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2022.–2023.gadam³ (turpmāk – Plāns). Plānā ietvertie pasākumi ir īstenoti arī 2021.gadā.

1. Romu līdzdalības veicināšanas pasākumu īstenošana pašvaldībās

Kultūras ministrija 2022.gada 7.jūlijā nosūtīja aicinājumu visām pašvaldībām sniegt informāciju par īstenotajiem pasākumiem 2021.gadā atbilstoši „Plāna romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2022.-2023.gadam”. Savukārt 2023.gada 24.februārī pašvaldībām tika nosūtīts aicinājums sniegt informāciju par īstenotajiem pasākumiem 2022.gadā.

2022.gadā informāciju kopumā iesniedza 21 pašvaldība, bet 2022.gadā – 22 pašvaldības.

Atbilstoši pašvaldību sniegtajai informācijai par īstenotajiem pasākumiem – Aizkraukles⁴, Bauskas⁵, Cēsu, Dienvidkurzemes⁶, Gulbenes⁷, Jēkabpils⁸, Ķekavas⁹,

¹ Pārskats ir sagatavots saskaņā ar 2021.gada 16.septembra Kultūras ministrijas nolikuma Nr. 2.5-4-20 „Konsultatīvās padomes romu līdzdalības veicināšanai nolikums” 13.4.punktu.

² Eiropas Savienības 2021.gada 12.martā apstiprinātais Eiropas Padomes ieteikums par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību.

Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX%3A32021H0319%2801%29>

³ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2022.gada 3.maija rīkojumu Nr.310. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/332093-par-planu-romu-strategiska-ietvara-pasakumu-istenosanai-2022-2023-gadam>

⁴ 2021.gadā.

⁵ 2021.gadā.

⁶ 2022.gadā.

⁷ 2021.gadā.

⁸ 2021.gadā.

⁹ 2021.gadā.

Limbažu¹⁰, Ludzas¹¹, Madonas¹², Mārupes¹³, Ogres¹⁴, Olaines¹⁵, Rēzeknes¹⁶, Ropažu, Salaspils¹⁷, Saulkrastu¹⁸, Siguldas¹⁹ un Smiltenes²⁰ novados specifiski pasākumi romu kopienas atbalstam netika organizēti. Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 15.pantu Latvijas pašvaldības nodrošina nepieciešamo atbalstu izglītības jomā, nodarbinātības un sociālās iekļaušanas jomā, veselības jomā, kā arī līdzdalības veicināšanas pasākumos visiem pašvaldības iedzīvotājiem.

Informācija par romu līdzdalības veicināšanas pasākumiem pašvaldībās apkopota 1.pielikumā.

2. Valsts institūciju īstenotie romu līdzdalības veicināšanas pasākumi

Valsts institūciju īstenotie romu līdzdalības veicināšanas pasākumi 2021. un 2022.gadā norisinājās saskaņā ar Plānā ietvertajām aktivitātēm. Jānorāda, ka Plānā ir ietverti gan pasākumi, kuros romi ir tiešā mērķa grupa, gan pasākumi, kuros romi ir viena no mērķa grupām. Vienlaikus pasākumi ir saskaņoti ar Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņem 2021.-2027.gadam²¹ un Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2022.-2023.gadam²², Izglītības attīstības pamatnostādņem 2021.-2027.gadam²³, Sabiedrības veselības pamatnostādņem 2021.-2027.gadam²⁴, Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādņem 2021.-2027.gadam²⁵ un Nacionālās industriālās politikas pamatnostādņem 2021.-2027.gadam²⁶.

Plāna sagatavošanu nodrošināja starpinstitutionāla darba grupa, kurā pārstāvētās institūcijas – IZM, LM, VM, EM, JSPA, NVA, TB, SIF un biedrība LCC un RKC - nodrošina Plāna pasākumu īstenošanu.

Informācija par valsts institūciju īstenotiem romu līdzdalības veicināšanas pasākumiem ir apkopota 2.pielikumā.

¹⁰ 2021.gadā.

¹¹ 2022.gadā.

¹² 2021.gadā.

¹³ 2021.gadā.

¹⁴ 2021.gadā.

¹⁵ 2022.gadā.

¹⁶ 2021.gadā.

¹⁷ 2021.gadā.

¹⁸ 2021.gadā.

¹⁹ 2022.gadā.

²⁰ 2021.gadā.

²¹ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 5.februāra rīkojumu Nr.72 (prot. Nr.12 24.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/320841-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

²² Apstiprināts ar Ministru kabineta 2021.gada 18.janvāra rīkojumu Nr.32 (prot. Nr.3 31.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

²³ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 22.jūnija rīkojumu Nr.436 (prot. Nr.49 46.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

²⁴ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2022.gada 26.maija rīkojumu Nr.359 (prot. Nr.28 43.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/332751-sabiedribas-veselibas-pamatnostadnes-2021-2027-gadam>

²⁵ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 1.septembra rīkojumu Nr.616 (prot. Nr.58 37.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/325828-par-socialas-aizsardzibas-un-darba-tirgus-politikas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

²⁶ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 16.februāra rīkojumu Nr.93 (prot. Nr.15 31.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/321037-par-nacionalas-industrialas-politikas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

3. Sadarbība ar romu kopienu un citām iesaistītajām pusēm

Lai veicinātu dialogu, sadarbību un pieredzes apmaiņu starp romu kopienu, vietējo pašvaldību, nozaru ministriju un to iestāžu pārstāvjiem, KM no 2020.gada 17.augusta līdz 2021.gada 16.augustam īstenoja projektu „Latvijas romu platforma V”. Savukārt no 2021.gada 1.septembra līdz 2023.gada 31.augustam tiek īstenots projekts „Latvijas romu platforma VI” (turpmāk – Projekti)²⁷.

Projektu galvenais uzdevums ir attīstīt un stiprināt Latvijas romu platformu kā Latvijas romu iekļaušanas politikas koordinācijas un īstenošanas atbalsta mehānismu valsts, reģionālā un vietējā līmenī, kā arī starptautiskā līmenī, veicinot visu iesaistīto pušu savstarpēju sadarbību un pieredzes apmaiņu, kā arī romu, īpaši romu jauniešu un sieviešu, iesaisti un līdzdalību pilsoniskās sabiedrības un starpkultūru komunikācijas attīstībā.²⁸

Kopumā projekta „Latvijas romu platforma V” pasākumos piedalījās 230 dalībnieki no 17 pilsētām un novadiem, t.sk. 126 valsts pārvaldes un pašvaldību, 66 romu un 18 NVO pārstāvji, Eiropas Savienības organizāciju eksperti un citi interesenti.

2021. un 2022.gadā Projektu ietvaros īstentās aktivitātes un nodrošinātie pakalpojumi:

1) romu mediatoru pakalpojums Latvijas pašvaldībās²⁹, mācības mediatoriem par komunikācijas un sadarbības prasmju attīstību, kā arī mediatoru darba izvērtēšana, mācību semināri mediatoriem no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas;

2) reģionālo ekspertu tiešsaistes sanāksme, kurā tika apspriesti Reģionālo ekspertu tīkla romu integrācijas jautājumos darbības rezultāti un turpmākās sadarbības iespējas³⁰;

3) seminārs par romu skolotāju palīgu darbības prakses attīstību, kurā dalībnieki tika iepazīstināti ar romu skolotāju palīga darba uzdevumiem un pienākumiem un finansējuma piesaistes iespējām³¹;

4) atbalsts Latvijas romu sieviešu līdzdalības veicināšanas pasākumiem, atbalsts jauniešu kapacitātes stiprināšanas pasākumiem, romu pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas pasākumiem, kā arī izpratni veicinošiem pasākumiem par romu kopien;

²⁷ Abi projekti tiek finansēti no Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014-2020” finanšu līdzekļiem.

²⁸ Ar projekta „Latvijas romu platforma V” apakšmērķiem iespējams iepazīties te: <https://www.km.gov.lv/lv/latvijas-romu-platforma-v>

Ar projekta „Latvijas romu platforma VI” apakšmērķiem iespējams iepazīties te: <https://www.km.gov.lv/lv/latvijas-romu-platforma-vi>

²⁹ Projekta „Latvijas romu platforma V” ietvaros romu mediatoru pakalpojumi tika nodrošināti Rīgas, Jelgavas, Ventspils, Talsu un Viļakas pilsētā. Savukārt projekta „Latvijas romu platforma VI” ietvaros romu mediatoru pakalpojumi tika nodrošināti Rīgas, Ventspils, Jūrmalas, Daugavpils un Jelgavas valstspilsētā un Balvu novadā, Valmieras novadā un Talsu novadā.

³⁰ Sīkāka informācija par Reģionālo ekspertu tiešsaistes sanāksmi pieejama te: <https://www.km.gov.lv/lv/regionalo-ekspertu-tikla-romu-integrācijas-jautajumos-parstavju-un-valsts-atbildigo-iestazu-specialistu-sanaksme>

³¹ Sīkāka informācija par semināru par romu skolotāju palīgu darbības prakses attīstību pieejama te: <https://www.km.gov.lv/lv/seminars-par-romu-skolotaju-paligu-darbibas-prakses-attistibu>

5) seminārs par sensitīvo datu apkopošanu un izmantošanu politikas plānošanas procesos³², kurā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras eksperti informēja par iespējām apkopot un izmantot datus par romiem un citām mazākumtautībām, ņemot vērā Vispārīgās datu aizsardzības regulas noteikumus;

6) tikšanās ar Eiropas romu mākslas un kultūras institūta pārstāvjiem, lai attīstītu sadarbību starp Latvijas, Lietuvas un Igaunijas romu NVO un aktīvistiem³³.

³² Sīkāka informācija par semināru par sensitīvo datu apkopošanu un izmantošanu politikas plānošanas procesos pieejama te: <https://www.km.gov.lv/lv/seminars-par-datu-iegusanu-atbilstosi-etniskajai-piederibai-romu-tautibas-iedzivotaju-un-citu-mazakumtautibu-grupas>

³³ Sīkāka informācija par tikšanos ar Eiropas romu mākslas un kultūras institūta pārstāvjiem pieejama te: <https://www.km.gov.lv/lv/tikšanas-ar-eiropas-romu-makslas-un-kulturas-instituta-eriac-parstavjiem>

II Pielikumi

1.pielikums. Romu līdzdalības veicināšanas pasākumu īstenošana pašvaldībās

Paveiktais 2021.-2022. gadā	
Sadarbība ar citām pašvaldībām, romu kopienu un citām iesaistītajām pusēm	<u>Augšdaugavas novadā:</u> 2021.gadā sadarbības pasākumi netika īstenoti, bet romu kopienai būtiski jautājumi tika risināti sadarbībā ar Krāslavas, Preiļu, Kārsavas, Ludzas novadiem un Daugavpils valstspilsētas Sociālo dienestu, Ziedot.lv, Latvijas cilvēku ar īpašajām vajadzībām sadarbības organizāciju „Sustento”, Invalīdu un viņu draugu apvienību „Apeirons” un biedrību „Latvijas Sarkanais Krusts”, kā arī Dānijas Harbredēres kopienu. <u>Balvu novadā:</u> 2021. un 2022.gadā romu mediatore R.Zaharenko aktīvi darbojusies sevis pilnveidošanā, konsultē romu kopienas iedzīvotājus un sniedz atbalstu Viļakas pilsētā un apkaimē. Tika attīstītas dažādas sadarbības formas ar valsts un pašvaldību iestādēm – Valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centru, VID, VZD, Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienību, Alūksnes slimnīcu, ģimenes ārstu praksēm, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru – par romu kopienai ikdienā nepieciešamu pakalpojumu saņemšanu. <u>Jelgavas valstspilsētā:</u> 2021.gadā (no 1.aprīļa līdz 21.decembrim) nodrošināta spēļu centra-bibliotēkas „Ringla” darbība un rotaļlietu bibliotēkas „Ringla” darbība (t.sk. individuālās konsultācijas romu tautības skolēniem). Noorganizēts Ziemassvētku vakars Jelgavas romu kopienas bērniem (40 romu bērni saņēma Ziemassvētku dāvanas). 2022.gadā (no septembra līdz decembrim) nodrošināta spēļu centra - bibliotēkas „TOY” darbība (t.sk. individuālās konsultācijas romu tautības pilsētas iedzīvotājiem). <u>Jūrmalas valstspilsētā:</u> 2021. un 2022.gadā Sabiedrības integrācijas nodaļa uzturēja kontaktus ar citām pašvaldībām un to romu kopienu pārstāvjiem (Ventspils, Sābīle, Rīga, Valmiera, Rūjiena). Ņemot vērā Covid-19 ierobežojumus, sadarbība pārsvarā notika tiešsaistē. Jūrmalas Labklājības pārvaldes un Izglītības pārvaldes pārstāvji piedalījās Latvijas Republikas Tiesībsarga organizētajās tikšanās pētījuma par romu situāciju Latvijā ietvaros.

Sabiedrības integrācijas nodaļas pārstāvis turpināja dalību Kultūras ministrijas ekspertu romu integrācijas jautājumos darba grupā.

Valmieras novadā:

2021. un 2022.gadā sadarbība ar citām pašvaldībām tika veidota konkrētu situāciju risināšanā.

Krāslavas novadā:

2021. un 2022.gadā sadarbība ar citām pašvaldībām tika veidota konkrētu situāciju sociālajā jomā risināšanā.

Bauskas novadā:

2021. un 2022.gadā sadarbība ar citām pašvaldībām tika veidota katras iestādes kompetences ietvaros.

Daugavpils valstspilsētā:

2022.gadā (no marta līdz augustam) romu tautības mediatore D. Tumaševiča sadarbojās ar romu ģimenēm un sniedza atbalstu gada deklarāciju un citu dokumentu aizpildīšanā, informēja par pilsonības iegūšanas jautājumiem, konsultēja par komunālo maksājumu veikšanas iespējām.

Mārupes novadā:

2021. un 2022.gadā Sociālais dienests sadarbojās ar citām pašvaldībām atsevišķu gadījumu vai situāciju risināšanā pēc nepieciešamības.

Preilu novadā:

2022.gadā sadarbība ar citām pašvaldībām un/vai organizācijām tika veidota konkrētu situāciju risināšanā.

Talsu novadā:

2022.gadā nodrošināta sadarbība ar Valmieras SOS Bērnu ciemata asociāciju, kur romu tautības bērns palicis bez savu vecāku gādības un aprūpes.

Sadarbība ar citām pašvaldībām tiek veidota konkrētu situāciju risināšanā pamatojoties uz klientu individuālajām vajadzībām, tuvāk dzīvesvietai.

Talsu novada Sociālais dienests sadarbojas ar Valsts probācijas dienestu, piedalās starp institūciju sadarbības sanāksmēs.

Talsu novada sociālais dienests nodrošināja diviem romu tautības bērniem nodarbības bērna attīstības veicināšanai, ko nodrošināja Talsu ģimenes un bērna attīstības centrs „Brīnumiņš”.

Vienam romu tautības pieaugušajam sadarbojoties ar Brukas kalna svētību kopienu, rasts risinājums pakalpojumu saņemšanai.

Talsu novada sociālais dienests sadarbojoties ar Salaspils sociālo pakalpojumu centru, nodrošināja vienam romu tautības iedzīvotājam grupu dzīvokļa ar atbalstu aprūpē un dienas centra pakalpojumu bez aprūpes nodrošināšanas, papildus nodrošinātas mākslas terapijas un sāls istabas pakalpojums.

Ventspils valstspilsētā:

2022.gada 8.aprīlī Ventspilī tika nodibināta biedrība „Sāre khetene”, kuras priekšsēdētāja ir Malda Avramenko. Biedrība ir nodibināta ar mērķi:

- Veicināt romu sieviešu līdzdalību sabiedrības dzīvē;
- Celt romu sieviešu kapacitāti, atbalstīt profesionālajā izaugsmē un karjeras veidošanā;
- Veicināt romu ģimeņu labklājību un iesaisti darba tirgū un izglītības apgūvē;
- Sadarboties ar līdzīgām organizācijām Latvijā, ES dalībvalstīs un citās valstīs;
- Piedalīties sabiedrības integrācijas, izglītības un sociālās un citu nozaru politiku veidošanā;
- Veicināt sieviešu pārstāvniecību lēmumu pieņemšanas procesos starptautiskā, nacionālā un vietējā līmenī.

2022.gada 2.jūlijā Ventspils valstspilsētas pašvaldība nodrošināja transportu Ventspils romu diasporas sievietēm un Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādes „Ventspils Sociālais dienests” (turpmāk - Sociālais dienests) vadītājam uz sarunu festivālu LAMPA, kas norisinājās Cēsīs. Dalība festivālā bija nozīmīga iespēja informēt dažādus sabiedrības pārstāvjus par veiksmīgu starpprofesionālu sadarbību Ventspils valstspilsētā, kas vērsta uz romu iedzīvotāju atstumtības mazināšanu un iekļaušanu sabiedrībā.

No **2022.gada** 8.-13.augustam Sociālā dienesta sociālā darbiniece darbam ar ģimeni un bērniem Aļesja Pavlova un romu atbalsta biedrības „Sāre khetene” valdes priekšsēdētāja Malda Avramenko un vēl trīs Ventspils valstspilsētas romu sievietes piedalījās Sieviešu sadarbības tīkla organizētajās mācībās Berlīnē, Vācijā. Mācību brauciena mērķis bija zināšanu un prasmju apguve sieviešu organizāciju un sociālo pakalpojumu organizēšanā, politikas ietekmēšana vietējā un nacionālā līmenī, stratēģijas un darba programmas izveide „Sāre khetene”, iespēju izpēte Eiropas romu sieviešu organizācijas izveidei.

Īstenotie pasākumi romu izglītības jomā/ romu līdzdalības veicināšanai izglītības jomā	<u>Balvu novadā:</u> 2021. un 2022.gadā veicināta sadarbība ar Valsts Viļakas ģimnāzijas vadību dažādu jautājumu risināšanā saistībā ar pamatzglītības ieguvu, kā arī Viļakas jauniešu centra vadītāju par romu tautības jauniešu iespējām, brīvā laika saturīgā pavadīšanā. <u>Jēkabpils novadā:</u> 2021.gadā vairums romu tautības skolēnu apguva pamatzglītību speciālās izglītības programmas ietvaros. 2021.gadā projektā „Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai „PuMPuRS”” (turpmāk – PUMPURS) piedalījās 2 romu tautības skolēni. <u>Jelgavas valstspilsētā:</u> 2021.gadā Jelgavas 4.sākumskolā darbojās romu tautības skolotāju palīgs (līdz 2021.gada 12. novembrim), kas sniedza atbalstu un palīdzību mācību satura apguvē pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem. 2021.gadā sociālā darba ietvaros ar 4 romu ģimenēm risināti izglītības jautājumi sadarbībā ar izglītības iestāžu sociālajiem pedagogiem un Izglītības pārvaldi. 2021.gadā Labdarības akcijas „Ar prieku pretī zināšanām” ietvaros sniegts atbalsts četriem romu bērniem. Akcijas mērķis bija sniegt atbalstu, dāvinot skolas somu un mācību piederumus, bērniem, kas uzsāks mācības sākumskolā, no ģimenēm, kurām ir zemi ienākumi, bet tās nav tiesīgas saņemt pabalstu skolas piederumu iegādei no Jelgavas pašvaldības. 2022.gadā labdarības akcijas „Ar prieku pretī zināšanām” ietvaros sniegts atbalsts trīs romu bērniem. Akcijas mērķis bija sniegt atbalstu ģimenēm, kurām ir zemi ienākumi, dāvinot skolas somu un mācību piederumus bērniem, kas uzsāks mācības sākumskolā. 2021. un 2022.gadā Jelgavas valstspilsētas izglītības iestādēs sekmīgi darbojās projekts PUMPURS, lai mazinātu to izglītojamo skaitu, kas pārtrauc mācības (tostarp, arī romu tautību bērniem). <u>Jūrmalas valstspilsētā:</u> 2021.gadā izglītības iestādēs sociālie pedagogi turpināja aktīvi sadarboties ar ģimenēm un starpinstitucionālās sadarbības komandas locekļiem un kopīgi meklēt risinājumus romu jauniešu priekšlaicīgas izglītības procesu pārtraukšanas risku novēršanai. Jūrmalas pamatskolas speciālisti, kur romu tautības izglītojamo īpatsvars ir vislielākais no pašvaldības skolām - 45 romu tautības izglītojamie, uztur regulāru saziņu un kontaktus ar vecākiem. Citās izglītības iestādēs atbilstoši Izglītības pārvaldes sniegtajai informācijai 2021.gadā mācījās 27 izglītojamie no romu ģimenēm.
---	--

Covid-19 pandēmijas laikā izglītības iestādes apzināja riskus romu bērnu izglītības iegūšanā. Tika risināts tehnoloģiju pieejamības jautājums – nodrošinot ģimenes ar telefoniem, planšetēm vai datoriem no izglītības iestādēs pieejamajiem resursiem. Gadījumos, kad bērniem un vecākiem nebija pietiekami zināšanu vai ģimenes atteicās no tehnoloģiju izmantošanas, tika nodrošināti izdrukāti materiāli, kurus izglītības iestādes darbinieki piegādāja skolēniem mājās vai, vienojoties par laiku, skolēns nāca uz skolu pats, lai saņemtu nepieciešamos materiālus.

Lielu atbalstu ģimenēm un bērniem izglītības procesā sniedza pašvaldības Dienas centrs bērniem, kuru apmeklē bērni no sociālās grūtībās nonākušām ģimenēm. Liela daļa bērnu, kuri apmeklē Dienas centru, ir romu tautības bērni. Dienas centrs darbojās arī pandēmijas laikā, un tajā tika organizētas regulāras nodarbības, kas palīdz bērniem mācību procesā, t.sk. latviešu valodas un angļu valodas nodarbības. Dienas centra dalībnieki palīdz bērniem pildīt arī skolas mājas uzdevumus.

Visiem bērniem, tostarp romu tautības bērniem, kuriem ir mācību grūtības, ir pieejamas konsultācijas mācību priekšmetos, kā arī logopēda vai speciālā pedagoga konsultācijas.

2021.un 2022.gadā Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras projekta „Proti un Dari” ietvaros romu jaunieši apmeklēja dažādas apmācības un kursus, kas veicina nodarbinātību.

Limbažu novadā:

2021.gadā Limbažu novada pašvaldība nodrošina skolotāja palīgu Lādezera pamatskolā un Baumaņu Kārļa Viļķenes pamatskolā darbam ar romu bērniem. Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas ierobežošanai noteiktos piesardzības pasākumus, izglītības procesa ietvaros veikts individuāls darbs ar romu bērniem.

Romu bērni tiek iesaistīti vietējās kopienas pasākumos, tai skaitā Limbažu pagasta svētkos.

Madonas novadā:

2021.gadā, ja bērnam ir mācīšanās grūtības vai uzvedības problēmas, tika nodrošināts atbalsts un dalība Madonas novada pašvaldības jauniešu iniciatīvu projektu konkursā PUMPURS.

Rīgas valstspilsētā:

2021. un 2022.gadā Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras projekta „Proti un Dari” ietvaros Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiek iesaistīti romu tautības jaunieši, kuriem tika nodrošināti sociālās integrācijas pasākumi ar mērķi tos iesaistīt NVO darbībā. 2021.gadā projektā tika iesaistīti 2 romu jaunieši, kas pēc tam iesaistījās arī NVO darbībā, savukārt 2022.gadā neiesaistījās neviens jauniešs un aktivitāte bija zema.

Valmieras novadā:

2021. un 2022.gadā visi romu kopienas bērni, kuri dzīvo Valmieras novadā un ir sasnieguši obligāto izglītības vecumu, mācās pašvaldības izglītības iestādēs.

Īpaši veiksmīga romu tautības bērnu iekļaušanās izglītības sistēmā ir Naukšēnos, kur bērni apgūst zināšanas gan Naukšēnu vidusskolā, gan Rūjienas mūzikas skolā.

Bauskas novadā:

2021. un 2022.gadā visi romu kopienas bērni, kuri dzīvo Bauskas novadā un ir sasnieguši obligāto izglītības vecumu, mācās pašvaldības izglītības iestādēs. Izglītības iestādes, apzinot vajadzības, šos bērnus ir iesaistījušas projektā PUMPURS un citos ESF projektos.

Daugavpils valstspilsētā:

2022.gadā J.Raiņa Daugavpils 6.pamatskolā projekta PUMPURS ietvaros piedalījās 2 romu tautības skolēni. Bērnudārza vecākajā un sagatavošanas grupā ir 2 romu tautības bērni, jaunākajās grupiņās – 6 bērni.

Jaunākajās klasēs ir skolotāja palīgs, kurš stundu laikā palīdz saprast un pildīt uzdevumus.

Krāslavas novadā:

2021.gadā Krāslavas novadā romu tautības skolēni mācījās: Robežnieku pamatskolā – 1, Indras pamatskolā – 1, Krāslavas Varavīksnes vidusskolā – 40 skolēni, 24 apgūst pamatizglītības mazākumtautību programmu, 10 – speciālās pamatizglītības mazākumtautību programmu izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem, 6 apgūst speciālās pamatizglītības programmas izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem.

Attālināto mācību laikā 10 romu tautības skolēni (pēc viņu lūguma) tika nodrošināti ar datoriem (no izglītības iestādēs pieejamajiem resursiem). Diviem romu tautības skolēniem ir noteikta Valsts probācijas dienesta uzraudzība. Visi akūtie jautājumi tiek risināti Starpinstitucionālajā padomē.

Skolas atbalsta personāls pastāvīgi organizē tikšanos ar skolēnu vecākiem, skolēniem, lai pārrunātu problēmas un sniegtu atbalstu izglītojamajiem. Lai rastu risinājumu samilzušajām problēmām, Krāslavas Varavīksnes vidusskolā tika organizētas tikšanās ar romu biedrības, skolotāju un novada domes pārstāvju dalību.

Krāslavas Varavīksnes vidusskolā romu tautības skolēniem ir iespēja piedalīties plašā ārpusklases nodarbību un pasākumu klāstā. Tikai daži šo iespēju izmanto (dzied skolas korī un ansambļos, dejo tautas deju kolektīvā, piedalās dažādos pasākumos).

Ar mērķi savlaicīgi novērst neattaisnotus kavējumus, notiek pastāvīgs skolu un novada sociālā pedagoga sadarbības process – preventīvas sarunas ar skolēnu vecākiem, skolēniem, kuru laikā viņiem tiek piedāvātas visas iespējas ņemt aktīvu dalību skolas un novada sabiedriskajā dzīvē, tiek piedāvāta visa iespējamā palīdzība un atbalsts.

Kopīgi meklējot risinājumus romu tautības izglītojamo priekšlaicīgas izglītības procesu pārtraukšanas risku novēršanai, izglītības iestāžu pedagogi sadarbojas ar Sociālo dienestu, ar ģimenēm, nepieciešamības gadījumā - ar starpinstitucionālās komisijas locekļiem.

Kuldīgas novadā:

2021.gadā visiem izglītojamajiem, tostarp romu tautības bērniem, kuri mācās Kuldīgas novada vispārizglītojošajās skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs, kuriem ir mācību grūtības, ir pieejamas konsultācijas mācību vielas apguvei, kā arī atbalsta speciālistu logopēda vai speciālā pedagoga individuālās konsultācijas. Romu tautības izglītojamie ļoti veiksmīgi ir integrējušies izglītības iestāžu ārpusstundu aktivitātēs. Kuldīgas novadā dzīvojošie romu tautības bērni apmeklē arī interešu izglītības nodarbības Bērnu un Jauniešu centrā. Viduskurzemes pamatskolā – attīstības centrā mācās romu bērni, lai viņi veiksmīgi iekļautos mācību procesā ir izveidojusies laba sadarbība ar Ventspils valstspilsētas romu mediatori.

Liepājas valstspilsētā:

2022.gadā Liepājas valstspilsētas izglītības iestādēs izglītību kopā ieguva 32 romu tautības pārstāvji:

Pirmsskolas izglītības iestādēs – 3 personas;

Vispārizglītojošās skolās – 29 personas (no tām 13 personas izglītību iegūst Liepājas Līvupes pamatskolā – attīstības centrā, kas nodrošina arī speciālo izglītību).

Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Sociālā darba daļā tiek nodrošināts sociālais darbs ģimenēm ar bērniem Liepājas valstspilsētas iedzīvotājiem, t.sk. romu ģimenēm sociālo problēmu risināšanā. Kopīgi meklējot risinājumus romu tautības izglītojamo priekšlaicīgas izglītības procesu pārtraukšanas risku novēršanai, Sociālais dienests sadarbojas ar izglītības iestādēm, Bāriņtiesu un citām institūcijām. Liepājā jauniešiem, tostarp romu tautības, ir pieejams jauniešu mentoru pakalpojums.

Mārupes novadā:

2022.gadā Sociālais dienests trūcīgiem un maznodrošinātiem bērniem izglītības iestādēs nodrošināja brīvpusdienas.

Preiļu novadā:

2022.gadā romu kopienas bērni, kuri dzīvo Preiļu novadā un sasnieguši obligāto izglītības vecumu, mācījās pašvaldības izglītības iestādēs. Dažāda veida palīdzību un atbalstu ģimenēm ar bērniem sniedz Sociālais dienests un Bāriņtiesas darbinieki. Ja bērnam ir mācīšanās grūtības vai uzvedības problēmas, tiek nodrošināts atbalsts un dalība pašvaldības jauniešu iniciatīvu projektu konkursā PUMPURS.

Talsu novadā:

2021.gadā Talsu izglītības iestādes visiem romu tautības bērniem nodrošināja divas atbalsta programmas – PUMPURS un „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”. Visās izglītības iestādēs ir iespēja apmeklēt interešu izglītības pulciņus. Izglītības iestādēs sociālie pedagogi turpināja aktīvi sadarboties ar ģimenēm un veido starpinstitucionālās sadarbības komandas, lai kopīgi meklētu risinājumus romu jauniešu priekšlaicīgas izglītības procesu pārtraukšanas risku novēršanai. Izglītības iestādē liels atbalsts romu tautības bērniem ir sociālais pedagogs un klases audzinātāja. Talsu novada sadarbības grupā bērnu tiesības aizsardzībā ir piedalījušies romu tautības bērni ar vecākiem, lai sniegtu atbalstu izglītības procesu problēmjaudījumos.

Ventspils valstspilsētā:

2021. un 2022.gadā romu tautības skolēni tika iekļauti mācību procesā vispārizglītojošās programmās vai speciālās izglītības programmās, ja to bija noteikusi pedagogiski medicīniskā komisija.

Ventspils Pārventas pamatskolā strādā skolotāja palīgs (romu tautības), kā atbalsta persona. Skolotāja palīgs ir kā otrais pedagogs klasē (palīdz romu bērniem, pārliecinās par to, vai saprasts utt.) mācību stundās un arī starpbrīžos sākumskolā, kā arī palīdz sazināties gan ar vecākiem, kuri nezina/slikti zina latviešu valodu, neprot rakstīt un lasīt, kā arī ar romu bērniem, ja rodas šāda nepieciešamība. Romu skolēniem tiek padziļināti mācītas arī uzvedības normas tieši romu valodā, lai skolēni saprastu, kā jāuzvedas skolā un sabiedrībā.

Romu tautības skolēniem, kuriem ir grūtības ar lasītprasmi, teksta izpratni un rakstītprasmi, kā arī skaitļošanu, tiek organizētas mācīšanās grupas skolotāja palīga (romu tautības) vadībā (projekta „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” ietvaros). Skola ir nodrošinājusi atsevišķu kabinetu romu skolotāja palīgam, lai skolēnus nekas netraucētu mācīties.

Ventspils izglītības iestādes sadarbojas ar Ventspils romu mediatori M.Avramenko.

Īstenotie pasākumi romu nodarbinātības un sociālās iekļaušanas jomā	<u>Augšdaugavas novadā:</u> 2021.gadā sadarbībā ar NVA nodrošināta 28 romu iesaiste algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos. 22 ģimenēm tika izdalīta humānā palīdzība no Sarkanā Krusta komitejas apģērba, apavu, gultas veļas, trauku, mēbeļu veidā. Daudzbērnu ģimenēm tika sagādātas dāvanas Ziemassvētkos. <u>Balvu novadā:</u> 2021.gadā veicināta sadarbība ar Viļakas pilsētas sociālo dienestu un Balvu novada sociālo lietu pārvaldi, Viļakas novada un Balvu novada bāriņtiesu par problēmu situāciju risināšanu. Romu mediatore R.Zaharenko aktīvi sadarbojas ar Nodarbinātības valsts aģentūras Balvu nodaļu, lai risinātu romu pārstāvju nodarbinātības jautājumus, kā arī veicinātu romu pārstāvju iesaisti dažādu kursu apmeklēšanā. <u>Jelgavas valstspilsētā:</u> 2021.gadā konkursa „Draudzīgākā ģimene Jelgavā 2021” ietvaros vienu no balvām ieguva romu ģimene. 2021.gadā Jelgavas sociālo lietu pārvaldes redzeslokā bija 20 romu ģimenes ar bērniem, kuras saņem sociālos pakalpojumus, tajā skaitā sociālā darba pakalpojumu, kā arī sociālo palīdzību. 2022.gadā Jelgavas sociālo lietu pārvaldes redzeslokā bija 9 romu ģimenes ar bērniem saņēma sociālus pakalpojumus, tajā skaitā sociālā darba pakalpojumu un sociālo palīdzību. <u>Jūrmalas valstspilsētā:</u> 2021. un 2022.gadā Labklājības pārvalde aktīvi aicināja nestrādājošus romu tautības iedzīvotājus reģistrēties NVA. Dažas romu sievietes tika veiksmīgi nodarbinātas lielveikalos. Romu vīrieši tika nodarbināti privātajā uzņēmumā Slokas papīrfabrikas teritorijā būvniecības darbos. Atbalstu nodarbinātības un sociālās iekļaušanas jomā sniedz ģimenes asistenti. Svarīgu atbalstu romu jauniešiem sniedza mentori Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras „Proti un Dari” projekta ietvaros. „Proti un Dari” projekta ietvaros romu jaunietales apmeklēja dažādus kursus (piemēram, skaistumkopšanas apmācības), ieguva profesionālās prasmes un tika nodarbinātas vai ir atvērušas savu nelielo biznesu (skaistumkopšanas salons). <u>Liepājas valstspilsētā:</u> Liepājas iedzīvotājiem, kuriem nepieciešams, tiek nodrošināta sociālā palīdzība, tajā skaitā romu tautības klientiem. Sociālās palīdzības organizatori sniedz konsultācijas un saprotami izskaidro, kas jādara, lai šo palīdzību saņemtu. Lai saņemtu pašvaldības finansētos sociālos pakalpojumus, iedzīvotājiem pašiem jāvērsas Sociālajā dienestā, kuras teritorijā persona reģistrējusi savu pamatdzīvesvietu. Līdz ar to pakalpojumu saņemšanas kārtība atsevišķām iedzīvotāju kategorijām,
--	---

izdalot piederību kādai noteiktai iedzīvotāju grupai vai tautībai, Liepājas pašvaldībā nav nodalīta. Katrs gadījums tiek vērtēts individuāli, izvērtējot personas esošo situāciju, balstoties uz vajadzībām un iespējām.

Limbažu novadā:

2022.gadā tika nodrošināta iespēja bezdarbniekiem, tai skaitā romiem, saņemt individuālas konsultācijas, atbalstu sociālo jautājumu risināšanai, palīdzība darba meklēšanā, iesaistei pagaidu nodarbinātības pasākumos utt.

Rīgas valstspilsētā:

2021.gadā Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras projekta „Proti un Dari” ietvaros Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tika iesaistīti romu tautības jaunieši, kuriem tika nodrošināti sociālās integrācijas pasākumi ar mērķi tos iesaistīt nodarbinātībā. Rezultātā 1 jauniešis tika iesaistīts nodarbinātībā.

2022.gadā netika iesaistīts neviens romu tautības jauniešis.

Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra „Jauniešu atbalsta centrā” (JAC) klienti ir jaunieši bāreņi un bez vecāku gādības palikušie bērni. JAC veic darbu un piešķir pakalpojumus vispārējā kārtībā atbilstoši katras personas individuālajām vajadzībām, neatkarīgi no tautības. JAC redzeslokā nonāk arī jaunieši no romu ģimenēm un arī viņiem tiek nodrošināts tāds pats atbalsts kā citiem, lai, kļūstot pilngadīgi, viņi labāk integrētos dzīvē.

Valmieras novadā:

2021. un 2022.gadā tika nodrošināti sociālās palīdzības un sociālie pakalpojumi, informēšana, konsultēšana, nepieciešamo atbalsta sistēmu un resursu piesaistīšana nodarbinātības jomā un citi pasākumi, ko nodrošina pašvaldības Sociālo lietu pārvaldes darbinieki.

Romu tautības iedzīvotāji, kuri aktīvi sadarbojas ar pašvaldības Sociālo lietu pārvaldes darbiniekiem, pakāpeniski iekļaujas vietējās sabiedrības kopienas dzīvē. Viņi aktīvi meklē darbu, reģistrējas NVA, veiksmīgi iekļaujas darba tirgū, kā arī izmanto dažādus nodarbinātības pasākumus.

Bauskas novadā:

2022.gadā sociālās iekļaušanās pasākumu jomā, tāpat kā jebkurai bezdarbniekam, arī romu tautas pārstāvim tika nodrošināta iespēja caur NVA saņemt individuālas konsultācijas, atbalstu sociālo jautājumu risināšanai, palīdzība darba meklēšanā, iesaistei pagaidu nodarbinātības pasākumos.

Jēkabpils novadā:

2022.gadā sadarbībā ar NVA nodrošināta 8 romu iesaiste algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos.

Krāslavas novadā:

2022.gadā Sociālā dienesta speciālisti nodrošināja sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus novadā dzīvojošām romu tautības mājsaimniecībām, palīdzēja darba meklēšanā, iesaistīja pagaidu nodarbinātības pasākumos.

Kuldīgas novadā:

2022.gadā veicināta romu iesaiste NVA piedāvātajās aktivitātēs. Nodrošināta individuāla konsultēšana un sociālo darbinieku sniegts atbalsts romu integrācijai sabiedrībā. Sniegti sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība. Veicināta iesaiste darba prasmju saglabāšanas, atjaunošanas un apgūšanas pasākumos. Organizētas sociālo prasmju pilnveides un atbalsta grupas.

Mārupes novadā:

2022.gadā Sociālais dienests sniedza nepieciešamos pakalpojumus un materiālu atbalstu, izvērtējot situācijas, aicināja piedalīties izglītojošos pasākumos novada iedzīvotājiem, kurus organizēja Dienas centri.

Preiļu novadā:

2022.gadā tika nodrošināta iespēja bezdarbniekiem, t. sk. romiem, saņemt individuālas konsultācijas, atbalstu sociālo jautājumu risināšanā, palīdzību darba meklēšanā, iesaistei pagaidu nodarbinātības pasākumos utt. Sociālā dienesta darbinieki informēja un konsultēja dažādos neskaidrajos jautājumos.

Talsu novadā:

2022.gadā Talsu novada sociālais dienests Ziemassvētkos visiem trūcīgajiem un maznodrošinātajiem, tai skaitā romu tautības bērniem līdz 12 gadu vecumam, nodrošināja Ziemassvētku paciņas.

Tika nodrošināta iespēja bezdarbniekiem, tai skaitā romu tautības iedzīvotājiem, saņemt individuālas konsultācijas, atbalstu sociālo jautājumu risināšanai, palīdzību darba meklēšanā, iesaistei pagaidu nodarbinātības pasākumos utt.

Talsu novada Sociālajā dienestā ir uzsāktas atbalsta grupas ilgstošiem bezdarbniekiem, tai skaitā arī romu tautības personas apmeklē atbalsta grupas.

Tika nodrošināta sadarbība ar Talsu novada Sociālo dienestu un Talsu novada bāriņtiesu, par problēmsituāciju risināšanu.

Talsu novada sociālajā dienestā romu tautības ģimenes ar bērniem saņēma sociālos pakalpojumus, kā arī sociālo palīdzību.

Tukuma novadā:

2022.gadā nestrādājošie pašvaldības iedzīvotāji, tai skaitā romu tautības iedzīvotāji, tika aicināti reģistrēties NVA.

	Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras „Proti un Dari” projekta ietvaros 3 romu jaunieši apmeklēja dažādus kursus, piemēram, auklīšu kursus, ieguva autovadītāja tiesības, turpināja izglītības apguvi. <u>Ventspils valstspilsētā:</u> 2021. un 2022.gadā Sociālais dienests sadarbojās ar romu mediatori Maldu Avramenko. Sociālā dienesta sociālie darbinieki piesaista romu mediatori, lai palīdzētu romu tautības iedzīvotājiem savlaicīgi sagatavot visus nepieciešamus dokumentus sociālās palīdzības saņemšanai. Sociālie darbinieki sniedz sociālo palīdzību un veic sociālo darbu, lai veicinātu visu Ventspils valstspilsētas iedzīvotāju, t.sk. romu veiksmīgu iekļaušanu sabiedrībā, mazinot sociālās atstumtības un diskriminācijas riskus.
--	--

Īstenotie pasākumi romu veselības jomā	<u>Augšdaugavas novadā:</u> 2021.gadā iemaksātas pacienta iemaksas par stacionāra pakalpojumiem 4 romu tautības personām ar invaliditāti un 7 pensijas vecuma personām. <u>Balvu novadā:</u> 2021.gadā sekmēta Romu kopienas iedzīvotāju iesaiste Eiropas Sociālā fonda projekta „Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai Balvu novadā” (projekta Nr.9.2.4.2/16/I/050) aktivitātēs. <u>Jūrmalas valstspilsētā:</u> 2021.gadā turpināja darboties pašvaldības finansētais Atkarību profilakses centrs. Centrs turpināja darboties arī Covid-19 ierobežojumu laikā, sniedzot atbalstu iedzīvotājiem. Lielā daļa centra klientu ir romi. Centrs sniedza atbalstu ne tikai atkarību profilaksē, bet arī nepieciešamības gadījumā, palīdzot cilvēkiem ar medicīnas aprūpes organizēšanas jautājumiem (pieraksts pie ārstiem, ārstēšana slimnīcās un tml.). Romu iedzīvotāji tika aicināti vakcinēties pret Covid-19. Labklājības pārvalde organizēja mobilus vakcinācijas punktus (autobusus), kuri bija pieejami pilsētas rajonos, kuros dzīvo romi. Romu iedzīvotājiem, tāpat kā pārējiem pilsētas iedzīvotājiem, ir pieejams plašs veselību veicinošs bezmaksas pakalpojumu klāsts: veselības veicināšanas aktivitāšu komplekss senioriem, grūtniecēm, t.sk. peldēšana baseinā, ārstnieciskā vingrošana, utt. Tomēr prakse rāda, ka romu iedzīvotāji neaktīvi izmanto šīs iespējas. Viena no populārākajām aktivitātēm, kurā piedalās romu jaunieši un vīrieši, ir ielas vingrošanas nodarbības profesionāla trenera vadībā. Papildus tam romu jaunieši ir aktīvi iesaistīti dažāda veida sporta nodarbībās. Viens no populārākiem sporta veidiem ir futbols. Jūrmalas Spartaka jaunatnes komanda (kura sastāva lielākā daļa ir romu jaunieši) regulāri saņem balvas Latvijas un starptautiskajos turnīros. Otrs futbola klubs, kurā aktīvi piedalās romu jaunieši, ir FK Kauguri. Populāri arī ir bokss, kikbokss, MMA. Tiek aktīvi apmeklētas vingrošanas nodarbības Jūrmalas Sporta skolā. <u>Rīgas valstspilsētā:</u> 2021. un 2022.gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldības finansējuma un Eiropas Sociālā fonda projekta „Mēs par veselīgu Rīgu! - daudzveidīgi un pieejami veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi” (Projekta Nr.9.2.4.2./16/I/021) ietvaros Rīgā tika īstenoti dažādi bezmaksas veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi (kopumā vairāk kā 7000 pasākumi). Pasākumi plānoti dažādām iedzīvotāju mērķa grupām un to ietvaros piedalīties aicināti mērķa grupai atbilstoši dalībnieki, t.sk. romu tautības cilvēki. Tāpat Rīgas valstspilsētas pašvaldības finansējuma ietvaros tiek nodrošināta kaitējuma mazināšanas programma HIV infekcijas izplatības mazināšanai sabiedrībā, nodrošinot t.sk. mobilās vienības un ielu darbinieku darbu, tādējādi veicinot pakalpojumu
---	---

pieejamību. Kaitējuma mazināšanas programmas ietvaros iespējams veikt bez maksas HIV, C un B hepatīta testu, kā arī saņemt medicīnu konsultāciju, sociālā darbinieka un psihologa konsultācijas. Vienlaikus ir pieejams arī bezmaksas šļirces intravenozo narkotiku lietotājiem un prezervatīvi HIV u.c. STS izplatības mazināšanai sabiedrībā un profilaksei.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta ietvaros tiek nodrošināts atbalsts - pārtikas talons (1 euro/dienā (izņemot alkoholam un tabakai) un sabiedriskā transporta kompensācija) ar tuberkulozi inficētām personām, kas ierodas saņemt DOTS terapiju - zāļu devu ambulatori. Atbalsta mērķis ir sniegt iespēju ar tuberkulozi inficētām personām stiprināt savu imunitāti un motivēt viņus doties saņemt nepieciešamo ārstēšanu, lai mazinātu tuberkulozes izplatības riskus un pēc iespējas optimālāku klientu atlabšanu.

2022.gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldībā, lai uzlabotu pilsētas iedzīvotāju informētību par veselību ietekmējošiem faktoriem, saslimšanas riskiem un to profilaksi, kā arī par citiem veselības veicināšanas jautājumiem bija pieejamas 5 Veselības istabas visiem iedzīvotājiem, bet it īpaši personām no mazaizsargātām iedzīvotāju grupām, t.sk. romu tautības pārstāvjiem.

Valmieras novadā:

2021. un 2022.gadā gandrīz visiem romu tautības iedzīvotājiem, kuri bija Pašvaldības Sociālo lietu pārvaldes darbinieku redzeslokā, bija savs ģimenes ārsts un bija pieejami feldšera un ārstu-speciālistu pakalpojumi. Nepieciešamības gadījumā tiek sniegts darbinieka atbalsts un konsultācijas dažādu ar veselības jomu saistītu organizatorisko jautājumu risināšanā, piemēram, atbalsts invaliditātes grupas kārtīšanai.

Lai veicinātu veselības paradumu maiņu attiecībā uz veselīga uztura lietošanas veicināšanu, atkarību mazināšanu, fizisko aktivitāšu veicināšanu, garīgās veselības veicināšanu, reproduktīvās veselības veicināšanu un profilakses uzlabošanu romu tautības iedzīvotāji tiek motivēti dalībai projekta „Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Valmierā” (Projekta Nr.9.2.4.2/16/I/040) aktivitātēs.

Bauskas novadā:

2022.gadā konkrēti pasākumi romu ģimenēm netika organizēti. Iedzīvotāji sporta un veselības aktivitātēs tiek iesaistīti atbilstoši faktiskajām vajadzībām (nenodalot iedzīvotājus pēc etniskās piederības) sporta un veselības jomā.

Daugavpils valstspilsētā:

2022.gadā J.Raiņa Daugavpils 6.pamatskolas 3 romu tautības skolēni (izglītības programmas kods 21015421) saņēma fizioterapeita palīdzību.

Krāslavas novadā:

2022.gadā romu tautības iedzīvotājiem, kuri bija Sociālā dienesta speciālistu redzeslokā, tika sniegts darbinieku atbalsts dažādu ar veselības jomu saistītu organizatorisko jautājumu risināšanā (pieraksts pie ārstiem, ārstēšana slimnīcās, invaliditātes grupas kārtošana, u.c.).

Kuldīgas novadā:

2022.gadā darbojās šļircu apmaiņas punkts. Tika veikta HIV un C hepatīta diagnostika.

Liepājas valstspilsētā:

Liepājā darbojas pašvaldības finansētais Atkarību profilakses centrs. Sociālā dienesta Atkarību profilakses centrā periodā no 2021.-2022. gadam sniegti narkotiku radītā kaitējuma mazināšanas pakalpojumi pieciem romu tautības pārstāvjiem. Tāpat Liepājas valstspilsētas pašvaldības finansējuma ietvaros tiek nodrošināta kaitējuma mazināšanas programma HIV infekcijas izplatības mazināšanai sabiedrībā. Kaitējuma mazināšanas programmas ietvaros iespējams veikt bez maksas HIV, C un B hepatīta testu, kā arī saņemt sociālā darbinieka un psihologa konsultācijas. Vienlaikus ir pieejams arī bezmaksas šļirces intravenozo narkotiku lietotājiem un prezervatīvi HIV u.c. STS izplatības mazināšanai sabiedrībā un profilaksei. Liepājas Sociālais dienests sadarbojas ar Valsts probācijas dienestu, piedalās starpinstitūciju sadarbības sanāksmēs.

Mārupes novadā:

2022.gadā Sociālais dienests sniedza materiālu atbalstu medikamentu un medicīnisko pakalpojumu apmaksai, aicināja piedalīties izglītojošos pasākumos novada iedzīvotājiem, kurus organizēja Dienas centri.

Preiļu novadā:

2022.gadā Preiļu novada teritorijā tika īstenoti 4 dažādi veselības veicināšanas projekti (plašāka informācija: <https://preili.lv/nozares/veseliba/veselibas-veicinasanas-projekti/>), kur bez maksas bija pieejamas dažāda veida nodarbības gan fiziskās, gan psihoemocionālās veselības uzlabošanai. Visas nodarbības bija pieejamas ikvienam, t. sk. romiem.

Talsu novadā:

2022.gadā Talsu novada Sociālajā dienestā 31 romu tautības iedzīvotājiem tika piešķirti veselības aprūpes pabalsti.

Talsu novada Sociālais dienests nodrošināja trīs romu tautības iedzīvotājiem specializēto autotransporta pakalpojumu, nodrošinot personu ar funkcionāliem traucējumiem, kuras patstāvīgi nespēj izmantot sabiedrisko transportu, nokļūšanu pie pakalpojuma sniedzēja.

	Talsu novada Sociālais dienesta atbildīgie darbinieki veido starpinstitucionālo sadarbību ar ģimenes ārstiem un citiem speciālistiem. Talsu novada Sociālais dienests bija piešķīris vienam romu tautības iedzīvotājam mājas aprūpes pakalpojumu. Talsu novada daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs sniedz informāciju un konsultācijas pašvaldības iedzīvotājiem par psihoaktīvo vielu lietošanas kaitējumu, tā mazināšanas iespējām un infekcijas slimību izplatības profilakses pasākumiem. Turpinājās atkarību konsultācijas HIV profilakses punktā, kā arī zemā sliekšņa pakalpojumi (kaitējuma mazināšanas programma). <u>Ventspils valstspilsētā:</u> 2021. un 2022.gadā Sociālā dienesta sociālie darbinieki sadarbojas ar romu mediatori, lai sniegtu atbalstu romu ģimenēm, kurās ir HIV inficētie gan bērni, gan pieaugušie. Biedrība DIA+LOGS un romu mediatore Malda Avramenko palīdz klientiem bezmaksas nokļūt uz Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas Infektoloģijas centru. Pateicoties Maldas Avramenko sadarbībai ar DIA + LOGS, ir izstrādāti informatīvie bukleti romu valodā par HIV/AIDS preventīviem pasākumiem un vietas, kur iespējams bezmaksas veikt hepatītu u.c. seksuāli transmisīvu infekciju eksprestestus. Romu mediatore Malda Avramenko veicina, lai Ventspils romu tautības iedzīvotāji regulāri saņemtu veselībai atbilstošu medicīnisku aprūpi.
--	--

Atbalsts romu līdzdalības veicināšanas pasākumiem, t.sk. romu NVO iniciatīvām	<u>Jelgavas valstspilsētā:</u> 2021.gadā tika izveidots Starptautiskai romu dienai veltīts video apsveikums (Covid-19 pandēmijas laikā). Sniegts atbalsts nekustamā īpašuma nodokļa un zemes nomas izmaksām Jelgavas pilsētas un rajona čigānu kultūras biedrībai „Romanu čačipen”. 2022.gadā izveidota romu iniciatīvu grupa „Čačune Roma” ar perspektīvu veidot jaunu biedrību, kas apvienos Jelgavas valstspilsētas un novada romu tautību cilvēkus. <u>Jūrmalas valstspilsētā:</u> 2021.gadā romu jaunieši piedalījās Sabiedrības integrācijas nodaļas organizētajās fokusgrupās, Jūrmalas valstspilsētas Sabiedrības integrācijas plāna 2023.-2028.gadam sagatavošanā. Romu jaunieši, kuri arī agrāk aktīvi piedalījās Sabiedrības integrācijas nodaļas organizētajos pasākumos, sniedza vērtīgus viedokļus un priekšlikumus, kuri tika ņemti vērā. Sabiedrības integrācijas nodaļa regulāri apspriež nevalstisko organizāciju darbības principus ar aktīviem romu kopienas pārstāvjiem, aicinot romu jauniešus dibināt organizācijas un piedalīties projektu konkursos, lai īstenotu dažādas idejas. <u>Valmieras novadā:</u> 2021. un 2022.gadā pašvaldība atbalstīja un piešķīra finansējumu dažādām iedzīvotāju iniciatīvām, tai skaitā romu kopienas iniciatīvām. Piemēram, pašvaldība ir atbalstījusi romu kopienas iniciatīvu projekta konkursā „Iedzīvotāji veido savu vidi”. <u>Rīgas valstspilsēta:</u> Kopš 2020.gada decembra biedrības „Romu kultūras centrs” pārstāve Roksana Rudeviča ir apstiprināta Rīgas domes Konsultatīvās padomes sabiedrības integrācijas jautājumos sastāvā. 2022.gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldības Sabiedrības integrācijas projektu konkursa nevalstiskajām organizācijām ietvaros tika atbalstīta projekta „Latvijas romu dzejnieka un mākslinieka Kārļa Rudeviča piemiņas vakars” īstenošana. Projekta mērķis bija iepazīstināt Latvijas sabiedrību ar nacionālās romu kultūras pamatlicēja, dzejnieka un mākslinieka Kārļa Rudeviča daiļradi, tādējādi popularizējot sabiedrībā romu unikālo kultūru un tās mantojumu, mazinot negatīvos stereotipus par romu kopienas. Projekta ietvaros tika izveidota un mēneša garumā modernās digitālās mākslas centrā „Digital Art House” bija apskatāma romu mākslinieka un dzejnieka Kārļa Rudeviča izstāde „Gipsy Legacy”. Tā bija mākslinieka darbu digitālā izstāde, kurā romu tautas vēsture bija atainota animētās gleznās un video projekcijās. Projekta ietvaros tika izveidots arī Kārļa Rudeviča gleznu katalogs. 2023.gadā izstāde būs apskatāma Lietuvā, Polijā, Nīderlandē, Francijā, Itālijā un Horvātijā. Projekta laikā radītais materiāls papildinās Romu Vēstures un Mākslas muzeja ekspozīciju, kas būs pieejama muzeja apmeklētājiem.
--	--

Bauskas novadā:

2022.gadā pašvaldība piešķir finansējumu sabiedrisko organizāciju iniciatīvu realizēšanai saskaņā ar nolikumu „Par līdzfinansējuma piešķiršanu sabiedrisko organizāciju iniciatīvu realizēšanai”, kura ietvaros iespēja pieteikties finansējumam sabiedriskajām aktivitātēm izglītības, kultūras, sporta, jaunatnes politikas, sociālajā un vides aizsardzības jomā.

Ik gadu tiek organizēts iedzīvotāju iniciētu projektu konkurss „Iedzīvotāji veido savu vidi” ar mērķi veicināt iedzīvotāju iniciatīvu uzlabot savas dzīves un apkārtnes vides kvalitāti Bauskas novada administratīvajā teritorijā, iesaistot iedzīvotājus sabiedriskajā darbā, attīstot sadarbību starp vietējo sabiedrību, pašvaldību un uzņēmējiem. Projekta konkursa ietvaros tiek atbalstīti publiski pieejamu teritoriju labiekārtošana, pilnveidošana un uzlabošana, veicinot drošas un sakārtotas vides veidošanos pašvaldības teritorijā.

Romu kopienas iedzīvotājiem iespējams pretendēt uz finansiālu atbalstu minētajās aktivitātēs.

Daugavpils valstspilsētā:

2022.gadā (aprīlī) apkaimes brīvā laika klubā „Grīva” (J. Raiņa Daugavpils 6.pamatskolas telpās) notika starptautiskajai romu dienai veltīts īpašs pasākums, kura scenāriju veidoja paši romu tautības skolēni. Kluba organizētajos pasākumos regulāri piedalās romu tautības skolēni.

J.Raiņa Daugavpils 6.pamatskolas skolas telpās izveidoto TOY spēļu centru-bibliotēku regulāri apmeklē romu tautības skolēni.

Kuldīgas novadā:

2022.gadā romiem, kuri saņēma sociālo palīdzību un nespēja patstāvīgi pilnvērtīgi sociāli funkcionēt, noteikti individuāli līdzdarbības pienākumi, kas vērsti uz personas sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanu vai uzlabošanu, lai nodrošinātu viņu iekļaušanos sabiedrībā.

Preiļu novadā:

2022.gadā pašvaldība atbalstīja un piešķir finansējumu dažādām iedzīvotāju iniciatīvām, kur var pieteikties ikviens, t. sk. romu kopienas pārstāvji (mazo grantu konkurss „Iedzīvotāji veido savu vidi”).

Tukuma novadā:

2022.gadā Tukuma novada pašvaldībā biedrības un nodibinājumi varēja pretendēt uz pašvaldības nedzīvojamām telpām un to maksas atlaidēm, kā arī katru gadu tiek piešķirts finansējums dažādām biedrību iniciatīvām. Pašreiz pašvaldības rīcībā nav informācijas par biedrībām un nodibinājumiem Tukuma novadā, kas tieši pārstāvētu romu kopienu intereses.

	<u>Ventspils valstspilsētā:</u> 2022.gadā sadarbībā ar PSIA „Ventspils nekustamie īpašumi” biedrībai „Sāre khetene” nodrošinātas telpu nomas iespējas Talsu ielā 1, Ventspilī, kur tika uzsākti remonta darbi.
--	---

Pasākumi cilvēktiesību un starpkultūru komunikācijas jomā	<u>Balvu novadā:</u> 2021. un 2022.gadā sekmēta romu kopienas dalībnieku iesaistīšanās kultūras pasākumos Balvu novadā. <u>Jelgavas valstspilsētā:</u> 2021.gadā Latvijas mazākumtautību festivāla „Zeme zied” aktivitātes „Nacionālo virtuvju sēta” ietvaros sniegts romu nacionālās virtuves ēdienu gatavošanas paraugdemonstrējums. 2022.gadā Jelgavas mazākumtautību koncertā „Draudzības vainags” Jelgavas pilsētas romi bija koncerta dalībnieki un uzstājās ar muzikālo priekšnesumu. Pasākuma mērķis: veicināt starpkultūru dialogu, sabiedrības saliedētību, kā arī vecināt lokālpatriotismu un piederības sajūtu savai pilsētai, godinot Jelgavas pilsētas 757.gadadienu. Nodrošināta romu iniciatīvu grupas dalība projektā „Kopā varam un darām”. Pasākuma mērķis: veicināt iecietību, mazināt aizspriedumus pret dažādām etniskām grupām, kā arī stiprināt sabiedrībā esošās vērtības un saliedēt sabiedrību. Tika organizēts ģimeņu saliedējošais pasākums Jaunrades namā „Junda” nometnē „Lediņi”. Pasākumu ietvaros notika orientēšanās, stafetes un ģimeņu stāsti pie ugunskura. Piedalījās divas romu ģimenes. Koncertā „Caur trejdeviņiem gaismas lokiem”, kuru mērķis bija veicināt dažādu tautību Jelgavas iedzīvotāju patriotismu un piederības sajūtu pret savu pilsētu Jelgavu un savu zemi – Latviju, atzīmējot Valsts svētkus un ieskandinot patriotisma mēnesi, piedalījās romu bērni ar pašu sagatavoto priekšnesumu. <u>Jūrmalas valstspilsētā:</u> 2021.un 2022.gadā tika piešķirti pašvaldības līdzekļi romu bērnu un jauniešu iesaistei kultūras pasākumos, romu deju un vokālo nodarbību organizēšanai, kultūras mantojuma saglabāšanai, iesaistot sadarbībā un pieredzes apmaiņā jauniešus no citām pašvaldībām. Covid-19 pandēmijas ierobežojumu dēļ daļu no klātienē aktivitātēm organizēt nebija iespējams, tomēr romu kopiena tika iesaistīta, atzīmējot Starptautisko romu dienu ar izstādi Kauguru kultūras namā. Kultūras nama logos ikviens varēja apskatīt Jūrmalas fotomākslinieka Leonida Tugaļeva izstādi „Starp mēģinājumiem”, kura tika veidota kopā ar Jūrmalas romu jauniešu radošo kolektīvu. Darbos ir atspoguļoti Jūrmalas romu jauniešu ikdienas brīži. Ikviens varēja iepazīties ar par romu nacionālajiem simboliem un vēsturi, kā arī izlasīt senu romu leģendu par putniem un Kārļa Rudeviča dzejas fragmentus romu un latviešu valodā. Romu bērni kopā ar citu tautību bērniem no Dienas centra veidoja kartona putnus pēc romu leģendas motīviem, uz kuriem rakstīja novēlējumus romu un latviešu valodā. Bērnu rokdarbi arī tika eksponēti Kauguru kultūras nama logos. Kopā ar citu tautību bērniem romu bērni piedalījās Eiropas Sociālā fonda finansētajā un Labklājības pārvaldes organizētajā nometnē bērniem un pusaudžiem par dzīvi kopā ar cilvēku, kurš cieš no atkarībām. 2022.gadā Labklājības pārvaldes deju un vokālās nodarbībās turpināja apmeklēt 30 romu bērni kopā ar citu tautību bērniem, kopā iestudējot koncertprogrammu, kuru vēlāk izpildīja Starptautiskajā romu dienas pasākumā, Kauguru svētkos un Jūrmalas
--	--

	romu kopienas tikšanās ar romu aktīvistiem no Somijas. Papildus bērni viesojās JSPC „Jaundubulti” pansionātā ar senioriem veltīto priekšnesumu. Romu Starptautiskajai dienai veltītajā pasākuma 8.aprīlī bezmaksas publiskajā pasākumā ir notikusi Ērika Kleina muzikāli-literārā izrāde „Mēnesgaismas stāsti”. Apmeklētāji varēja iepazīties ar laikmetīgo Latvijas romu dzejas autoru darbiem. Pasākumā piedalījās romu organizāciju pārstāvji un mākslinieki no Rīgas, Kandavas, Sabiles, Viļakas, kā arī viesi no Šauļi (Lietuva); notikuši romu dzeju lasījumi. Labklājības pārvaldes Sabiedrības integrācijas nodaļa piedalījās biedrības „Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls” seminārā „SĀRE KHETENE” - pasākums sieviešu līdzdalības veicināšanai un kapacitātes celšanai” organizēšanā. Kopā ar citu pašvaldību pārstāvjiem seminārā piedalījās Jūrmalas romu jaunieši un NVO pārstāvji. 2022. gadā Jūrmalā darbu uzsāka romu mediators. Kopā ar citu tautību bērniem romu bērni piedalījās ESF finansētajās un Labklājības pārvaldes organizētajās nometnēs bērniem un pusaudžiem par dzīvi kopā ar cilvēku, kurš cieš no atkarībām. <u>Ventspils valstspilsētā:</u> 2021. un 2022.gadā Ventspils valstspilsētas pašvaldība nodrošināja telpas romu mediatorai, kur Malda Avramenko sniedza konsultācijas Ventspils romu iedzīvotājiem. Sociālā dienesta sociālie darbinieki sistemātiski sadarbojas ar romu mediatori Maldu Avramenko, lai aktualizētu esošās grūtības un veicinātu to pārvarēšanu. Romu mediatora ir starpnieks starp romu tautības ģimenēm un sabiedrībā pastāvošiem resursiem (iestādēm un speciālistiem). <u>Valmieras novadā:</u> 2022.gadā romu ģimenes iesaistījās kultūras pasākumos Valmieras novadā.
--	---

Ģimenes asistenta pakalpojuma iedzīvināšana un attīstība	<u>Balvu novadā:</u> 2021.gadā veicināta sadarbība ar Balvu teritoriālo invalīdu biedrību. No 01.01.2021.-31.12.2021. nodrošināts ģimenes asistenta pakalpojums vienā ģimenē. 2022.gadā veicināta sadarbība ar Balvu teritoriālo invalīdu biedrību. Nodrošināts ģimenes asistenta pakalpojums vispārējā kārtībā. <u>Jelgavas valstspilsētā:</u> 2021.gadā vienai romu ģimenei nodrošināts ģimenes asistenta pakalpojums 4 stundas nedēļā. Pakalpojumu sniedza biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”. <u>Jūrmalas valstspilsētā:</u> 2021.gadā ģimenes asistenta pakalpojumi tika nodrošināti divām romu ģimenēm. Ģimenes saņēma asistenta atbalstu sociālo iemaņu veicināšanai, mājokļa, nodarbinātības, veselības jautājumu risināšanai, komunālo maksājumu veikšanai, bērnu izglītības procesa veicināšanai utt. Vidēji mēnesī katrai ģimenei tika nodrošināts ģimenes asistenta pakalpojums 30 stundu apjomā. <u>Madonas novadā:</u> 2021.gadā vienai romu ģimenei tika nodrošināts ģimenes asistenta pakalpojums vispārējā kārtībā. <u>Kuldīgas novadā:</u> 2022.gadā ģimenes asistenta pakalpojums kā sociālais pakalpojums tika nodrošināts saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem un tiek piešķirts jebkurai ģimenei ar bērniem, kurai ir sociālās funkcionēšanas grūtības. 2022.gadā šāds pakalpojums romu ģimenēm nebija nepieciešams. Lai uzlabotu pakalpojuma iespējas un komunikāciju romu cilvēkiem un pakalpojuma sniedzējiem, no 2023.gada janvāra Kuldīgas novadā ģimenes asistenta pakalpojumu nodrošina arī viena romu tautības ģimenes asistente. <u>Talsu novadā:</u> 2022.gadā Talsu novada Sociālais dienests nodrošināja vienai romu ģimenei asistenta pakalpojumu līdz 10 stundām nedēļā. Jebkura sociālo pakalpojumu, t.sk. ģimenes asistenta pakalpojuma, nodrošināšana Talsu novada iedzīvotājiem notika vispārējā kārtībā, atbilstoši katras personas individuālajām vajadzībām neatkarīgi no tautības. Talsu novada Sociālajā dienestā nodrošināja valsts apmaksātos asistenta pakalpojumus trīs romu tautības iedzīvotājiem un sniedza asistenta pakalpojumu trīs romu tautības iedzīvotāji.
---	--

	Talsu novada Sociālajā dienestā piešķir trīs romu tautības personām patversmes pakalpojumu, nodrošinot īslaicīgu diennakts uzturēšanos bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām pilngadīgām personām. <u>Tukuma novadā:</u> 2021. un 2022.gadā ģimenes asistenta pakalpojums tika nodrošināts aptuveni 4 ģimenēm. Sociālie pakalpojumi, t.sk. ģimenes asistenta pakalpojums, tiek nodrošināts pašvaldības iedzīvotājiem vispārējā kārtībā, atbilstoši katras personas individuālajām vajadzībām. <u>Ventspils valstspilsētā:</u> 2021. un 2022.gadā papildus romu mediators pakalpojumiem, Malda Avramenko strādā kā ģimenes asistents romu ģimenēm. Ģimenes asistenta pakalpojumus sniedz nodibinājums „Sociālā atbalsta un izglītības fonds”. Pakalpojums tiek apmaksāts no Sociālā dienesta budžeta līdzekļiem.
--	--

2.pielikums. Valsts institūciju un nacionāla līmeņa organizāciju īstenotie romu līdzdalības veicināšanas pasākumi

Pasākums	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcija	Paveiktais 2021. un 2022.gadā
Romu līdzdalības veicināšana un kultūras savpatnības saglabāšana	KM	IZM	2021.gadā biedrība „Romu Kultūras centrs” īstenoja informatīvi izglītojošu pasākumu par romu kultūras mantojuma daudzveidību. Pasākums norisinājās tiešsaistes Facebook platformā un tā laikā gan romu tautības, gan citu tautību jaunieši, kā arī dažādu jomu pedagogi tika informēti par romu kultūras mantojumu un tā daudzveidību. Pasākumā tika prezentēta Kārļa Rudeviča vēsturiskā poēma „Romi un Mahmuds Gadžo”. Pasākumā piedalījās 30 pārstāvji no radošās apvienības jauniešiem „TREPES” un 15 pedagogi. Dalībnieki tika rosināti skolēnu un jauniešu izglītības procesā izmantot dažādus informācijas avotus. Pedagogi tika iepazīstināt ar romu kultūras mantojumu atspoguļojošiem informatīviem materiāliem un daiļrades piemēriem. Pasākuma videoieraksts pieejams: https://www.youtube.com/watch?v=qWqPmpe3o_8 un biedrības mājas lapā: www.romucentrs.lv. 2022.gadā biedrība „Romu Kultūras centrs” īstenoja informatīvi izglītojošu pasākumu par romu kultūras un mākslas, tostarp laikmetīgās mākslas daudzveidību. Pasākums norisinājās tiešsaistes Facebook platformā. Pasākuma mērķis bija veicināt sabiedrības izpratni par romu kultūras un mākslas, tostarp laikmetīgās mākslas daudzveidību. Pasākumu tiešsaistē vēroja gan romu kopienas pārstāvji, gan dažādu kultūras un mākslas institūciju pārstāvji. Nodrošināta Latvijas romu platformas darbība³⁴.
Vienojošas atceres kultūras attīstību veidojošas iniciatīvas	KM		2021.gada 8.novembrī starp KM un biedrību „Romu Kultūras centrs” noslēgts līdzdarbības līgums par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu sabiedrības izpratnes veicināšanai par romu kultūru, mākslu un vēsturi, tostarp romu genocīdu. Tā ietvaros norisināsies sabiedrības izpratni veicinoši un informējoši pasākumi par Latvijas romu kultūru, mākslu un vēsturi, izpratni veicinoši pasākumi par romu tiesību jautājumiem, kā arī tiks sagatavoti un publiskoti informatīvi materiāli par Latvijas romu kultūru, mākslu un vēsturi, tostarp romu genocīdu, un romu izpratni veicinošiem pasākumiem par tiesību jautājumiem. Visas aktivitātes tiks īstenotas līdz 2023.gada 7.novembrim.

³⁴ Sīkāku informāciju skatīt pārskata 3.nodaļā „Sadarbība ar romu kopienas un citām iesaistītajām pusēm”.

Pētījumos balstītas saliedētas sabiedrības attīstības politika	KM, IZM	Pasākums 2021.gadā netika īstenots, jo finansējums tika novirzīts Latvijas Mazākumtautību festivāla „Zeme zied” norisei, jo netika piešķirts papildus nepieciešams valsts budžeta finansējums. Lai nodrošinātu Latvijas Mazākumtautību festivāla veiksmīgu norisi, tika izmantots pasākuma „Pētījumos balstītas saliedētas sabiedrības attīstības politika” īstenošanai paredzētais finansējums. Latvijas Mazākumtautību festivāla ietvaros norisinājās dienas koncerti, garīgās mūzikas koncerts, izstāde, noslēguma koncerts, kā arī dažādas aktivitātes, kas saistītas ar mazākumtautību kultūras savpatnības saglabāšanu – amatu prasmju meistarklases un nacionālo virtuvju paraugdemonstrējumi. Festivāla ietvaros ar nacionālo virtuvi iepazīstināja arī romu kopienas pārstāvji. 2022.gadā pasākuma ietvaros tika īstenots „Pētījums par Latvijas mazākumtautību nevalstiskajām organizācijām”. Pētījuma mērķis bija veikt pētījumu par Latvijas mazākumtautību nevalstisko organizāciju situāciju un īstenot šādus uzdevumus: (1) veikt izpēti par mazākumtautību nevalstiskajām organizācijām Latvijā (nevalstisko organizāciju skaits, biedru skaits, darbības jomas u.c.); (2) īstenot mazākumtautību nevalstisko organizāciju aptauju, noskaidrojot viedokļus par mazākumtautību nevalstisko organizāciju līdzdalību un atbalstu mazākumtautību nevalstisko organizāciju darbībai no valsts un pašvaldībām. Pētījums pieejams: https://www.km.gov.lv/lv/media/32253/download?attachment
Programma „NVO fonds”	KM, SIF	2021.-2022.gadā tika iesniegts viens projekta pieteikums, kas paredzētu aktivitātes romu kopienai, bet tas netika atbalstīts.
Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma	KM	Pasākums 2021.gadā netika īstenots, jo tam netika piešķirts valsts budžeta finansējums. 2022.gada 15.jūlijā starp KM un biedrībām „Latvijas Pilsoniskā alianse”, „Kurzemes NVO centrs”, „Zemgales NVO centrs”, „Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs” un nodibinājumu „Valmieras novada fonds” tika noslēgti līdzdarbības līgumi par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu pilsoniskās sabiedrības un starpkultūru sadarbības attīstības un mazākumtautību nevalstisko organizāciju līdzdalības veicināšanas jomā. To ietvaros tiks veicināta mazākumtautību, tostarp romu, nevalstisko organizāciju attīstība un ilgtspēja un sekmēta sadarbība starp dažādu mazākumtautību nevalstiskajām organizācijām un mazākumtautību nevalstisko organizāciju mijiedarbība ar plašāku sabiedrību. Informācija par romu nevalstiskajām organizācijām sniegto atbalstu tiks norādīta 2023.gada pārskatā, jo turpinās īstenoto pasākumu informācijas apkopošana. Visas aktivitātes tiks īstenotas līdz 2025.gada 14.jūlijam.

Mazākumtautību un latviešu jauniešu sadarbības programma	SIF		2021.-2022.gadā netika iesniegts neviens projekta pieteikums, kas paredzētu aktivitātes romu kopienai.
Mazākumtautību un romu konsultatīvās padomes	KM		2021.gadā ir norisinājušās divas konsultatīvās padomes romu līdzdalības veicināšanai sēdes, kuru laikā izskatīti šādi jautājumi: - Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas plāna pasākumi romu iekļaušanai, līdzdalības veicināšanai un kultūras savpatnības saglabāšanai; - Eiropas Komisijas 2020.gada 7.oktobra priekšlikums Padomes ieteikumam par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību; - Plāna romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2021.-2023.gadam projekts; - projekta “Latvijas romu platforma” aktualitātes un tā ietvaros īstenotie pasākumi. 2022.gadā ir norisinājušās divas konsultatīvās padomes romu līdzdalības veicināšanai sēdes, tajās izskatīti šādi jautājumi: - Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam un to īstenošanas plāns 2022.-2023.gadam; - Plāns romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2022.-2023.gadam; - Informācija par biedrības „Latvijas sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls” īstenotajiem projektiem un izaicinājumiem romu kopienas atbalstam; - Informācija par sagatavoto Pārskatu par romu līdzdalības veicināšanas pasākumiem 2021.gadā; - Informācija par projekta „Latvijas romu platforma VI” īstenošanas gaitu.
Motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumu nodrošināšana sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļautām	LM	SIF	2021.gadā Motivācijas programmā tika iesaistīti 28 romi, no tiem 26 iesaistījušies izglītībā, nodarbinātībā vai uzsākuši darba meklējumus. 2022.gadā Motivācijas programmā tika iesaistīti 5 romi, no tiem 3 iesaistījušies izglītībā, nodarbinātībā vai uzsākuši darba meklējumus.

personu grupām, tai skaitā romiem. ³⁵			
Ģimenes asistenta pakalpojuma iedzīvināšana un attīstība pašvaldībās.	LM	Pašvaldības	2021.gadā Labklājības ministrijas īstenotajā ESF līdzfinansētā projekta „Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās” ietvaros notika mācības ģimenes asistentiem, tās pabeidza 25 personas, taču šajās mācībās nepiedalījās neviens romu tautības pārstāvis. Daļa no ģimenes asistentiem strādā pašvaldībās (7), savukārt otra daļa (18) strādā Ārpusģimenes aprūpes atbalsta centros vai citās NVO. Pašvaldības, kurās ir liels romu tautības iedzīvotāju skaits, ģimenes asistenta pakalpojumu iepērk no sociālo pakalpojumu sniedzējiem jau vairākus gadus, taču nav pieejama statistika, cik no pakalpojuma saņēmējiem ir romu tautības ģimenes. 2022.gadā dalību pilotprojektā „Ģimenes asistenta pakalpojuma aprobēšana”³⁶ noslēdza ģimenes asistenti, kas to uzsāka 2020.gadā, savukārt 7 ģimenes asistenti, kuri iesaistījās mācību procesā un pilotprojektā 2022.gadā, turpinās dalību pilotprojektā līdz 2023.gada 31.oktobrim, bet neviens no tiem nav romu tautības pārstāvis. 2022.gada nogalē vēlmi dalībai ESF projekta „Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās” ietvaros atkārtoti īstenotajās ģimenes asistentu mācībās izteica Kuldīgas novada sociālais dienests, mācībām piesakot 1 romu tautības pārstāvi. Minētā potenciālā ģimenes asistente mācības uzsāka 2023.gada janvārī.
Romu skolēnu ar speciālām vajadzībām iekļaušana vispārējās izglītības programmās	IZM		Pedagoģiski medicīnisko komisiju speciālisti izglītojamo speciālo vajadzību izvērtēšanā izmanto valstī standartizētus testus, kā arī profesionālo asociāciju atbalstītas metodikas. Valsts izglītības satura centra (VISC) tīmekļa vietnes sadaļā „Speciālā izglītība” ir pieejami metodiskie ieteikumi „Metodiskie ieteikumi speciālistiem (psihologs, logopēds, speciālais pedagogs) dokumentu sagatavošanai”. 2021.gadā VISC Speciālās izglītības nodaļa sāka organizēt regulārus profesionālās kompetences pasākumus pedagoģiski medicīnisko komisiju speciālistiem, kuros viņus izglīto par korektām speciālo vajadzību izvērtēšanas metodēm. Vienlaikus uzsākta arī pedagoģiski medicīnisko

³⁵ Aktivitāte tiek īstenota ESF darbības programmas 2014.-2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.4.specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” 9.1.4.4.pasākuma „Dažādību veicināšana (diskriminācijas novēršana)” ietvaros. Atsevišķas pasākuma aktivitātes ir ietvertas arī Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam (apstiprinātas Ministru kabinetā 01.09.2021.), Plānā sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2021.-2023.gadam (apstiprināts Ministru kabinetā 17.08.2021.), gan arī Plānā personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2021.-2023.gadam (apstiprināts Ministru kabinetā 17.08.2021.)

³⁶ <https://www.lm.gov.lv/lv/gimenes-asistenta-pakalpojums>

			komisiju informācijas sistēmas atjaunināšana, lai katram izglītojamajam izsniegtajā atzinumā būtu aprakstīti individualizēti atbalsta pasākumi mācību satura apguvei, tā nodrošinot objektivitāti un novēršot diskrimināciju. 2022.gadā notikuši 4 profesionālās kompetences pilnveides pasākumi pedagoģiski medicīnisko komisiju speciālistiem. Šajos pasākumos sniegta informācija par izglītojamo spēju un attīstības līmeņa korektu izvērtēšanu un izvērtēšanas ierobežojumu noteikšanu. Pedagoģiski medicīnisko komisiju informācijas sistēmā izglītojamā pārbaudes kartē izveidota atsevišķa sadaļa „Izpētes ierobežojumi”. Pedagoģiski medicīnisko komisiju informācijas sistēma papildināta ar psihologa, logopēda un speciālā pedagoga atbalsta pasākumu sarakstiem, kuri domāti izglītojamajiem ar dažādām izglītības vajadzībām. Pilnveidoti un papildināti metodiskie ieteikumi „Metodiskie ieteikumi speciālistu (psihologs, logopēds, speciālais pedagogs) dokumentu sagatavošanai”, kuri pieejami VISC tīmekļa vietnē https://registri.visc.gov.lv/specizglitiba/dokumenti/metmat/metiet_specialistiem_dok_sagatavos_anai.pdf
Romu līdzdalības veicināšana izglītības jomā	IZM, Pašvaldības	PII	Saskaņā ar 2019.gada 25.jūnija Ministru kabineta noteikumu „Valsts izglītības informācijas sistēmas noteikumi” 11.punktu, netiek veikta uzskaitē par romu tautības izglītojamajiem profesionālās izglītības iestādēs. Profesionālās izglītības pieejamība ir visu tautību jauniešiem pēc sekmīgas vispārējās pamatzglītības vai vispārējās vidējās izglītības iegūšanas.
Pasākumi, kas novērš priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu un mācību pārtraukšanu visos izglītības līmeņos un veicina atgriešanos izglītībā un darba tirgū	IZM	IKVD, VISC, JSPA	2021.gadā projekta ietvaros tika nodrošināta 8 profesionālās kompetences pilnveides programmu īstenošana: 1. Atbalstoša mācību vide – resurss izglītībā; 2. Individuāla un grupu konsultēšana – profesionālās darbības veids izglītībā; 3. Pedagoga kompetence un efektivitāte mūsdienu pedagoģiskajā realitātē; 4. Darbs jaunatnes jomā ar priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska grupas jauniešiem; 5. Sociāli emocionālās audzināšanas loma priekšlaicīgās mācību pārtraukšanas mazināšanā izglītības iestādē; 6. Pedagogu kompetence vardarbības gadījumu risināšanā izglītības vidē; 7. Pedagoģiskās stratēģijas izglītojamo uzvedības modeļu maiņai priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risku mazināšanai; 8. Izglītības metožu dažādošana darbā ar priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska izglītojamiem.

			Tāpat izglītības iestādēs tika nodrošinātas supervīzijas – konsultatīvs atbalsts, kas palīdz pedagogiem un atbalsta personālam tikt galā ar profesionālās darbības izaicinājumiem. Supervīzija notiek grupās un tās ilgums ir trīs stundas. Aktivitātes mērķis ir pilnveidot pedagogu un atbalsta personāla profesionālo kompetenci priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risku identificēšanā, paaugstināt pašefektivitāti darbā ar priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riskiem pakļautajiem izglītojamiem, kā arī veicināt prasmi apzināties savus resursus, lai mazinātu izdegšanas sindroma riskus. Lai nodrošinātu atbalstu priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēmas izveidei un pilnveidotu profesionālās kompetences attīstības bāzi darbā ar priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska grupu, tiek nodrošinātas darbnīcas izglītības iestādēs un to mērķauditorija ir izglītības iestāžu darbinieki. Darbnīcu mērķis ir veicināt priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas problēmsituāciju apzināšanos un rosināt to dziļāku izpēti un sasaisti ar citiem bērna labizjūtas izglītības iestādē, ģimenē un sociālajā vidē noteicošiem aspektiem, kā arī veicināt pedagogu izpratni par diferencētu, individualizētu un personalizētu pieeju izglītībā. Vienas darbnīcas saturs tiek īstenots 3 moduļos, katrs modulis 4 stundas. No 2021.gada 2. līdz 6.augustam tika īstenotas tiešsaistes konferences „Skola. Bērni. Vecāki”, kur piecu dienu garumā projekta darbā iesaistītie eksperti tikās ar pārstāvjiem no reģioniem, lai pievērstu uzmanību: - Sadarbības veicināšanai ar vecākiem; - Personīgajai labizjūtai, strādājot ar skolēniem, kuriem ir identificēti priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riski: https://www.youtube.com/playlist?list=PLCdOkj2Gy-kP2GX6Krg8WzfO9h_tICWxd 2021.gadā projektā „PROTI un DARI!” romu jaunieši nebija iesaistīti. Kopumā projektā „PROTI un DARI!” kopš tā uzsākšanas brīža ir iesaistījušies 14 romu jaunieši (dati sniegti par jauniešiem, kuri ir norādījuši nacionalitāti un tā ir identificējama). 2022.gadā projekta ietvaros tika nodrošināta 9 profesionālās kompetences pilnveides programmu īstenošana: 1. Atbalstoša mācību vide – resurss izglītībā; 2. Individuāla un grupu konsultēšana – profesionālās darbības veids izglītībā; 3. Pedagoģa kompetence un efektivitāte mūsdienu pedagoģiskajā realitātē; 4. Darbs jaunatnes jomā ar priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska grupas jauniešiem;
--	--	--	--

			5. Sociāli emocionālās audzināšanas loma priekšlaicīgās mācību pārtraukšanas mazināšanā izglītības iestādē; 6. Pedagogu kompetence vardarbības gadījumu risināšanā izglītības vidē; 7. Pedagoģiskās stratēģijas izglītojamo uzvedības modeļu maiņai priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risku mazināšanai; 8. Izglītības metožu dažādošana darbā ar priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska izglītojamiem. 9. Sociālā darbinieka darbs ar ģimeni un izglītojamo ar augstu priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risku Izglītības iestādēs tika nodrošinātas supervīzijas – konsultatīvs atbalsts, kas palīdz pedagogiem un atbalsta personālam tikt galā ar profesionālās darbības izaicinājumiem. Ar mērķi veicināt priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas problēmsituāciju apzināšanos un rosināt to dziļāku izpēti un sasaisti ar citiem bērna labizjūtas izglītības iestādē, ģimenē un sociālajā vidē noteicošiem aspektiem, kā arī veicināt pedagogu izpratni par diferencētu, individualizētu un personalizētu pieeju izglītībā nodrošinātas darbnīcas izglītības iestāžu darbiniekiem. Projektā „PROTI un DARI!” iesaistīti 23 romu jaunieši. Kopumā projektā „PROTI un DARI!” kopš tā uzsākšanas brīža ir iesaistīti 37 romu jaunieši. Dati sniegti par jauniešiem, kuri ir norādījuši nacionalitāti un tā ir identificējama.
Pasākumi romu skolēnu labākai piekļuvei izglītībai pašvaldību līmenī	IZM	KM	2021.gadā Izglītības un zinātnes ministrija, atsaucoties uz aptaujas rezultātiem par romu skolēnu piekļuvei pirmsskolas izglītībai, ir informējusi Jelgavas valstspilsētas Pirmsskolas izglītības iestādi „Rotaļa” par romu mediatora atbalsta iespējām Jelgavā.
Romu skolēnu izglītības monitorings	IZM		2021.gadā Izglītības un zinātnes ministrija ir veikusi romu skolēnu izglītības monitoringu, lai nodrošinātu pirmsskolas izglītības iespējas romu bērniem. 2022.gadā turpinās darbs pie romu skolēnu izglītības snieguma monitoringa izstrādes.
Stipendiju programma augstākās izglītības iegūšanai	IZM		Augstākajā izglītībā ir ieviestas sociālās stipendijas, uz kurām var pretendēt studējošie, tai skaitā romu studenti, ja atbilst noteiktiem pieteikšanās kritērijiem (daudzbērnu ģimenes, I vai II grupas invaliditāte, bāreņi un bez vecāku apgādības palikušie jaunieši) un šādiem nosacījumiem - centralizēto eksāmenu rezultātiem matemātikā jābūt ne zemākiem par 30%, bet latviešu valodā

			ne zemākiem par 40%. Savukārt studiju laikā vidējai svērtajai atzīmei jābūt 6 un augstāk, studentam jābūt sekmīgam un bez akadēmiskiem parādiem. Izvērtējot atbilstību visiem kritērijiem, apstiprināto stipendiju skaits ir aptuveni par 300 mazāks nekā prognozētais stipendiju skaits. Ņemot vērā, ka studējošo interese par sociālo stipendiju „Studēt gods” bija ievērojama, plānots no 2022.gada 1.septembra esošā finansējuma ietvaros paplašināt sociālo stipendiju saņēmēju loku ar jaunām sociāli mazaizsargātām studējošo grupām: bāreņiem un bez vecāku apgādības palikušajiem bērniem līdz 25 gadu vecumam, tādējādi tā ietvaros atbalstot arī romu jauniešus. 2022.gadā No 2022./2023. studiju gada uz sociālo stipendiju „Studēt gods” var pretendēt gan 1., gan 2. kursa studenti. 2021.gadā Augstākajā izglītībā ir ieviestas sociālās stipendijas, uz kurām var pretendēt studējošie, tai skaitā romu studenti, ja atbilst noteiktiem pieteikšanās kritērijiem (daudzbērnu ģimenes, I vai II grupas invaliditāte, bāreņi un bez vecāku apgādības palikušie jaunieši): https://www.izm.gov.lv/lv/studetgods Studenta tautības uzskaitē Latvijas augstākās izglītības institūcijās netiek veikta.
Romu nodarbinātības veicināšana	LM, NVA		2021.gadā NVA bezdarbnieka statuss tika piešķirts 690 romu tautības personām un darba meklētāja statuss – 6 romu tautības personām. 14 romu tautības personām noteikts bezdarba riskam pakļautas personas statuss. 31.12.2021. NVA uzskaitē bija 608 romu tautības bezdarbnieki (376 sievietes, 232 vīrieši), t.i. 1% no visiem tobrīd reģistrētajiem bezdarbniekiem (60 774). 2021.gadā reģistrētie romu tautības bezdarbnieki un darba meklētāji saņēma individuālo atbalstu darba meklēšanā (piemēroto vakancu piedāvājumu) konsultācijās pie nodarbinātības aģenta vai organizatora. 2021.gadā romu tautības personas ir saņēmušas individualizēto karjeras atbalstu – 364 individuālās karjeras konsultācijas (par darba tirgus situāciju un iespējām, t.sk. piemērotajām vakancēm; par darba meklēšanas jautājumiem, t.sk. CV un/vai motivācijas vēstules sagatavošanu un sagatavošanos darba intervijai; par izglītības ieguves un/vai pārkvalifikācijas, t.sk. pabeigšanas un/vai turpināšanas iespējām; par piemērotu profesiju izvēli un informāciju par nodarbinātības, apmācību un atbalsta pasākumiem). Lai noteiktu romu tautības klientu, kas neprot lasīt un rakstīt, profesionālo piemērotību (kādi

			darbi, darba vide un profesijas klientiem ir atbilstošas un/vai kādai profesionālai izvēlei klienti dod/dotu priekšroku) karjeras konsultācijā papildus tiek pielietota speciāla karjeras metodika, kas paredzēta arī darbam ar analfabētiem – tests „Darbs, profesija un darba apstākļi”. 2 romu tautības personas 2021.gadā piedalījās grupu karjeras konsultācijā. 2021.gadā romi uzsākuši dalību šādos aktīvajos nodarbinātības pasākumos: • apmācību pasākumi: • neformālās izglītības ieguve (<i>t.sk. transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācība</i>) – 23, • profesionālā apmācība – 8, • e-apmācība – 7, • attālinātā apmācība (NVA pilotprojekts sadarbībā ar LU) – 1; • nodarbinātības pasākumi: • algotie pagaidu sabiedriskie darbi – 295, • darbam nepieciešamo iemaņu attīstība (nevalstiskajā sektorā) – 3, • algu subsīdiju atbalsta pasākums – 1; • citi pasākumi: • atbalsts reģionālai mobilitātei <i>aktīvo nodarbinātības pasākumu ietvaros</i> – 1, • atbalsta pasākumos ESF projekta „Subsidētās darbavietas bezdarbniekiem” (<i>individuālās psihologa konsultācijas; narkologa atzinums</i>) – 22, • atbalsta pasākums personām ar atkarības problēmām (<i>Minesota</i>) – 1, • skolēnu vasaras nodarbinātība – 9. NVA sadarbībā ar NVO pārstāvjiem ir definējusi 120 stundu neformālās izglītības programmas „Atbalsts personām ar zemām lasīt un rakstīt prasmēm” (turpmāk – programma) saturu un apgūstamās prasmes. Ir izstrādāti un apstiprināti šīs programmas īstenošanas nosacījumi. 2022. gadā NVA iepirkumā tika atlasīti 14 pakalpojumu sniedzēji, kas varēja īstenot šo programmu (programmas apguvi NVA varēja piedāvāt šādās pilsētās un novados: Bauskas novads, Bauska; Daugavpils; Inčukalna novads, Vangaži; Jēkabpils novads, Jēkabpils; Krāslavas novads, Dagda; Krāslavas novads, Krāslava; Liepāja; Ludzas novads, Ludza; Madonas novads, Madona; Preiļu novads, Preiļi; Rēzekne; Rēzeknes novads, Viļāni; Rīga; Siguldas novads, Sigulda; Valmieras novads, Valmiera). Taču uz 02.03.2023. tika reģistrēti tikai 9 klientu
--	--	--	---

			pieteikumi programmas apguvei (šis skaits nav pietiekams, lai īstenotu programmu). Vienlaikus LM turpinās meklēt risinājumus ar NVA, kā labāk īstenot iesākto pasākumu, t.sk. jaunā ES fondu perioda projektos. 2022.gadā NVA bezdarbnieka statuss tika piešķirts 615 romu tautības personām un darba meklētāja statuss – 6 romu tautības personām. 45 romu tautības personām noteikts bezdarba riskam pakļautas personas statuss. 31.12.2022. NVA uzskaitē bija 524 romu tautības bezdarbnieki (326 sievietes, 198 vīrieši), t.i. 1% no visiem tobrīd reģistrētajiem bezdarbniekiem (53 536), un no tiem – 230 ilgstošie bezdarbnieki. 2022.gadā reģistrētie romu tautības bezdarbnieki un darba meklētāji saņēma individuālo atbalstu darba meklēšanā (piemēroto vakanču piedāvājumu) konsultācijās pie nodarbinātības aģenta vai organizatora. 2022.gadā romu tautības personas ir saņēmušas individualizēto karjeras atbalstu – 189 individuālās karjeras konsultācijas: par darba tirgus situāciju un iespējām, t.sk. piemērotajām vakancēm, par darba meklēšanas jautājumiem, t.sk. CV un/vai motivācijas vēstules sagatavošanu un sagatavošanos darba intervijai, par izglītības ieguves un/vai pārkvalifikācijas, t.sk. pabeigšanas un/vai turpināšanas iespējām, par piemērotu profesiju izvēli un informāciju par nodarbinātības, apmācību un atbalsta pasākumiem. Lai noteiktu romu tautības klientu, kas neprot lasīt un rakstīt, profesionālo piemērotību (kādi darbi, darba vide un profesijas klientiem ir atbilstošas un/vai kādai profesionālai izvēlei klienti dod/dotu priekšroku), karjeras konsultācijā papildus tiek pielietota speciāla karjeras metodika, kas paredzēta arī darbam ar analfabētiem – tests „Darbs, profesija un darba apstākļi”. 16 romu tautības personas 2022.gadā piedalījās grupu karjeras konsultācijā. 2022.gadā romu tautības personas uzsākušas dalību šādos aktīvajos nodarbinātības pasākumos: • <u>apmācību pasākumi</u>: • neformālās izglītības ieguve (t.sk. transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācība) – 23; • profesionālā apmācība – 3;
--	--	--	---

			• e-apmācība – 3; • attālinātā apmācība – 0; • konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi – 19; • <u>nodarbinātības pasākumi:</u> • algotie pagaidu sabiedriskie darbi – 212; • darbam nepieciešamo iemaņu attīstība (nevalstiskajā sektorā) – 10; • algu subsīdiju atbalsta pasākums – 0; • pasākumi noteiktām personu grupām – 1; • praktiskā apmācība pie darba devēja – 1; • nodarbināto personu reģionālas mobilitātes pasākums – 1; • <u>citi pasākumi:</u> • atbalsts reģionālai mobilitātei aktīvo nodarbinātības pasākumu ietvaros – 5; • atbalsta pasākumos ESF projekta „Subsidētās darbavietas bezdarbniekiem” (individuālās psihologa konsultācijas; narkologa atzinums) – 33; • atbalsta pasākums personām ar atkarības problēmām (Minnesota) – 0; • skolēnu vasaras nodarbinātība – 10.
Romu iesaiste veselības veicināšanas apmācībās	VM	KM, SPKC, pašvaldības, NVO	2021.gadā pasākums netika īstenots, ņemot vērā, ka atbilstoši Plānā romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2022.–2023. gadam noteiktajiem termiņiem - 4.17. pasākuma (Romu iesaiste veselības veicināšanas apmācībās) izpildes termiņš ir 2023.gada II pusgads. Pasākumu ieviešana ESF finansējuma ietvaros ir uzsākama atbilstoši pieejamajam finansējumam un ES fondu darbības programmā un Ministru kabineta noteikumos par attiecīgo specifisko atbalsta mērķi noteiktajam. 2022.gadā norisinājās darbs pie nākamā plānošanas perioda Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanas noteikumu un vērtēšanas kritēriju piemērošanas metodikas izstrādes, t.sk. attiecībā uz darbībām, kuras veicina vienlīdzību, iekļaušanu, nediskrimināciju un pamattiesību ievērošanu. Tiek plānots 1.4.2. un 1.3.6. pasākumos kā iesaistāmās mērķa grupas noteikt romu mediatorus, kas nodrošinās iespēju romu mediatoriem piedalīties veselības veicināšanas apmācībās, lai romu kopienā nodrošinātu informācijas izplatīšanu veselīgbprātības uzlabošanai.
Sociālo mājokļu atjaunošana un skaita palielināšana	EM		2021.- 2022.gadā pasākumi netika īstenoti.

Atbalsta sniegšana ilgtspējīgu, zemu ekspluatācijas un būvniecības izmaksu mājokļiem primāri teritorijās ar jaunu darba vietu potenciālu	EM		2021.-2022.gadā pasākumi netika īstenoti.
Mājokļu pieejamības uzlabošana grūtībās nonākušiem un nelabvēlīgā situācijā esošiem iedzīvotājiem	EM		2021.-2022.gadā pasākumi netika īstenoti.
Atbalsts privātpersonām saņemt grantu mājokļa iegādei vai būvniecībai	EM		2021.gadā Subsīdija „Balsts” piešķirta vairāk nekā 500 ģimenēm, kurās kopējais bērnu skaits ir vairāk kā 1 500. 2022.gadā Subsīdija „Balsts” piešķirta 376 ģimenēm, kurās kopējais bērnu skaits ir 1 184. Subsīdijas saņēmēju ģimeņu tautības uzskaitē netiek veikta.
Atbalsts privātpersonām mājokļu iegādei vai būvniecībai	EM		2021.gadā Izsniegtas garantijas vairāk nekā 3 800 ģimenēm, kurās kopējais bērnu skaits ir vairāk kā 5 700. Jaunajiem speciālistiem piešķirtas vairāk kā 1 100 garantijas. 2022.gadā Izsniegtas garantijas vairāk kā 3 100 ģimenēm, kurās kopējais bērnu skaits ir vairāk kā 4 700. Jaunajiem speciālistiem piešķirtas 897 garantijas. Garantiju saņēmēju tautības uzskaitē netiek veikta.
Energoefektivitātes paaugstināšana	EM		2021.gadā tika uzsākta jauna Altum privātmāju energoefektivitātes programma. Atbalsts tika piešķirts 240 privātmāju īpašniekiem.

dzīvojamās ēkās un resursu efektīva izmantošana			No 2021.gada 8.septembra atvērta pieteikšanās vēl vienā jaunā Altum programmā „Daudzdzīvokļu māju remonta aizdevuma programma”. Programmas kopējais finansējums ir pieejams aizdevuma veidā. Finansējums paredzēts daudzdzīvokļu māju koplietošanas telpu remontam un apkārtējās teritorijas labiekārtošanai, tādiem darbiem kā, piemēram, ūdensvada vai jumta nomaiņa, bērnu vai sporta laukuma ierīkošana, mājas fasādes atjaunošana un citiem darbiem, kas uzlabo mājas stāvokli un veido patīkamāku dzīves vidi. Ir piešķirti 11 aizdevumi. Kā arī 2021.gadā turpinājās projektu īstenošana ES fondu atbalsta programmā „Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu daudzdzīvokļu mājās”, kurā pilnībā jau pabeigti 276 projekti. 2022.gadā sniegts atbalsts: - 5 838 privātmājām energoefektivitātes uzlabošanai; - 75 daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošanai; - 46 remonta aizdevumi daudzdzīvokļu mājām;
Romu līdzdalības veicināšana tiesību un interešu aizstāvības jomā	TB	KM	2021.gadā sagatavots Tiesībsargības materiāls, tostarp, par iesniegumu sagatavošanu. Tiesībsarga biroja piesaistītais romu konsultants nodrošina konsultācijas romu kopienas pārstāvjiem dažādos jautājumos, tostarp situāciju analīzi. 2022.gadā Tiesībsarga biroja piesaistītais romu konsultants nodrošina konsultācijas romu kopienas pārstāvjiem dažādos jautājumos, tostarp situāciju analīzi.
Stereotipu, aizspriedumu, diskriminācijas mazināšana	TB		2021.gadā tika uzsākta video stāstu filmēšana par romu kopienas pārstāvjiem, ar mērķi mazināt romu tautības cilvēku stigmazitāciju un diskrimināciju sabiedrībā. 2022.gadā izgatavoti videostāsti, demonstrēti informatīvās kampaņas „Tautība ir iespēja. Romi – vieni no mums” ietvaros, sīkāka informācija pieejama Tiesībsarga mājas lapā, https://www.tiesibsargs.lv/news/informativa-kampana-tautiba-ir-iespeja-romi-vieni-no-mums/ un Tiesībsarga Facebook kontā.
Romu situācijas izpēte cilvēktiesību jomā	TB		2021.gadā izstrādāts un publicēts pētījums „Romu situācija Latvijā” tiesībsarga interneta vietnē, kā arī nosūtīts atbildīgajām institūcijām. 2022.gadā nodrošināta 2021.gadā veiktā pētījuma ietvaros izstrādāto rekomendāciju kontrole.
Starptautiskā Romu kultūras festivāla norise	RKC	KM	2021.gada Starptautiskais Romu kultūras festivāls norisinājās 2022.gada 15.janvārī. TV24 ēterā plkst.19:00 notika festivāla Roma World 2021 pirmizrāde. Festivāla mērķis ir informēt plašu sabiedrību par romu kultūras mantojumu un šī mantojuma radošuma izpausmēm, kā arī mainīt sabiedrības aizspriedumaino attieksmi pret romiem kopumā.

			Festivāla ietvaros TV 24 ēterā tika pārraidīts koncerts ar romu mākslinieku uzstāšanos. Kopējā TV statistika ir 35 000 skatītāju. Raidījuma atkārtojums televīzijā bija skatāms 2022.gada 30.janvārī plkst.14:00 (23 000 skatītāju). Paralēli pasākums tika translēts arī festivāla Facebook lapā, sasniedzot 3,6 tūkst. skatījumu; ar video dalījās ap 100 lietotāju. 2022.gadā Starptautiskais Romu kultūras festivāls norisinājās 2022.gada 30.novembrī - 1.decembrī: Festivāla ietvaros norisinājās vairāki pasākumi: 1) 30.novembrī romu mākslinieku Kārļa un Ornellas Rudeviču mākslas digitālās izstādes organizēšana. Pasākuma viesi varēja apskatīt „Art of Gipsy” un “Gipsy Legacy” digitālās izstādes, iepazīties ar Kārļa Rudeviča literāro mantojumu, kā arī vakara izskaņā noklausīties Mahala Rai Banda (Rumānija) akustisko koncertu. Pasākumā piedalījās 100 cilvēku; 2) 30.novembrī un 1.decembrī norisinājās Starptautiskās Romu Apvienības 10.Pasaules Romu Kongress, kas ir viens no nozīmīgākajiem notikumiem vairāk nekā 50 miljoniem romu no visas pasaules un notiek reizi četros gados. 10.Pasaules Romu Kongresā par Starptautiskās Romu Apvienības prezidentu atkārtoti ievēlēja pašreizējo prezidentu Normundu Rudeviču, kurš apvienības prezidenta pienākumus pildīs nākamajos četrus gadus. Savukārt, 1.decembrī tika ievēlēts Starptautiskās Romu Apvienības kabinets. Tika pārrunāts romu bēgļu jautājums Krievijas karadarbības Ukrainā kontekstā, kā arī tika uzklauti citu dalībvalstu ziņojumi par romu bēgļu jautājumu, pārrunātas iespējamās atbalsta iespējas, kā arī tika apspriesti drošības jautājumi. Tika apstiprināts plāns nākamajiem 4 gadiem. Pasākumā piedalījās 59 dalībnieki no 24 pasaules valstīm. 3) 1.decembrī norisinājās Starptautiskais Romu Kultūras festivāla ROMA WORLD 2022 koncerts „Saules ceļš”. Koncertā piedalījās kolektīvi: „MAHALA RAI BANDA” no Rumānijas, „ENIGMA ROMILOR” no Moldovas, „THE ROSENBERGS” no Nīderlandes, Adrians Gaspars no Austrijas, „SARE ROMA” no Lietuvas, „ROMANO KHELIBEN” no Igaunijas un „AME ROMA” no Latvijas. Kopā klātienē pasākumu vēroja ap 500 skatītāju. Tika nodrošināta festivāla tiešraide festivāla
--	--	--	--

			Facebook profilā, kā arī festivāla koncerts tika translēts TV4 ēterā 4.decembrī, kā arī nodrošināta festivāla koncerta translēšana TV24.
--	--	--	--